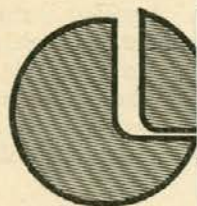

OSREDNJA KOROŠKA KNJIŽNICA

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XIX — STEVILKA 7

JULIJ 1986

POŠTINA PLACANA

Varljivo zelenje

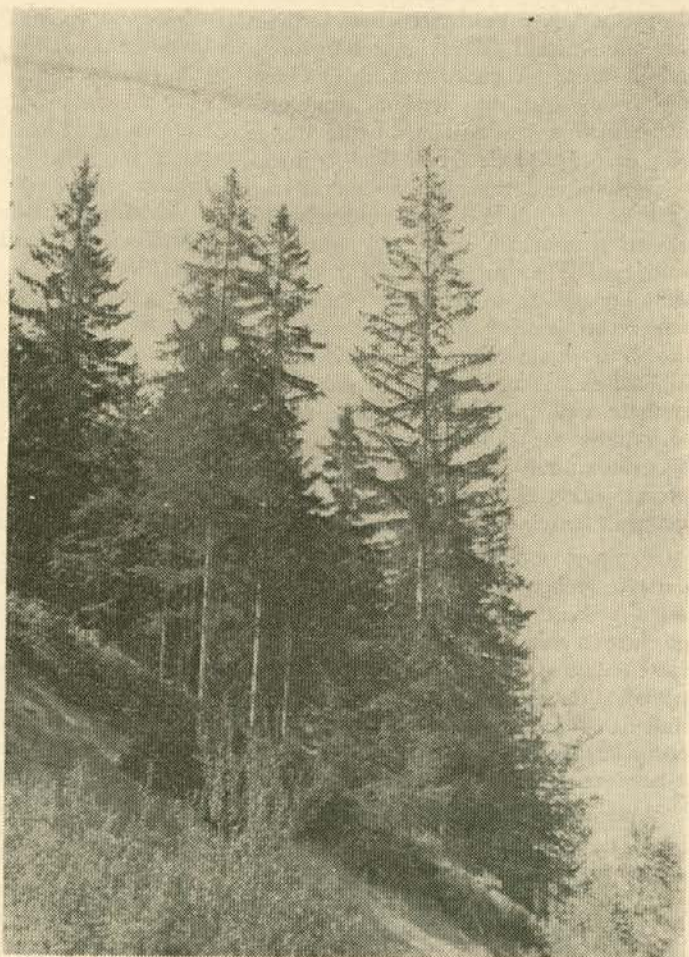
Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije je lani preučil vse gozdove v Sloveniji, do kakšne stopnje so oboleli, oziroma kakšno je njihovo zdravstveno stanje. Prvi rezultati raziskav povedo, da je v Sloveniji ogroženih zaradi onesnaženega zraka 55 % vseh gozdov. Ta črni podatek nas uvršča med tiste dežele, oziroma države, kjer jim gozd umira pred očmi, žage v njem pa nič več ne podirajo tista drevesa, ki bi jih odkazal gozdar zaradi umnega gospodarjenja z gozdom, temveč ona, ki jim je krošnje razredčil dah plinske smrti.

Sporočilo za gozdove v našem območju je naslednje: »Slovenjegraško gozdnogospodarsko območje je po deležu poškodovanega drevja daleč na prvem mestu v Sloveniji. Ta delež ga žal uvršča med najbolj ogrožena območja v srednji Evropi.« Nadalje poroča: »Rezultatom popisa morda tu na inštitutu celo ne bi verjeli, če se podatki ne bi tako presenetljivo ujemali z vašo predhodno ocenitvijo, ki ste jo pred našim popisom opravili sami.« Med drugim navaja, da pri nas umira gozd na 65 do 70 % površine in da imamo pri nas zdrave le še 17 % smreke, 6 % jelke, 6 % bora, 68 % bukve ali skupaj le še 25 % dreves. Hkrati smo lani poslikali iz aviona vse naše območje na infra film. Na podlagi barvnih nians posameznih krošenj lahko z veliko gotovostjo ugotovimo zdravstveno stanje dreves. Zdaj naši gozdarji naprezajo očesa nad temi posnetki in na žalost krošenj z zdravimi barvami skoraj ne najdejo.

Zdaj, v visokem poletju, je vse zeleno. Minula zima ni bila tako huda kot ona v letu 1984/85, ko so nizke temperature in dolgotrajna inverzija v decembru in januarju pobarvale vse tiste iglice, ki jih je žveplo dolga leta nažrlo. Vse rjavo je odpadlo in le gole vejice v notranjosti krošnje pričajo o »zgodovinski« porjavelosti gozdov pri nas. Rjavenje se ni pojavilo le v okolici Žerjava, kjer smo bili takim pojavom že privajeni, iz svoje anonimnosti je stopil dimnik šoštanjske termoelektrarne in svoje desetletne učinke prikazali na gozdovih po vsej Graški gori, Razboru, Mislinjski dolini, Pohorju in čez. Njegova polucija je segla celo do »nedolžnih« Radelj, saj je bil tak pojav do pomladi 1985 radeljskim gozdarjem in kmetom tuj. Nepoznavalci niti ne moremo zameriti, če letos poreče: »Glejte, vse je zeleno, gozdovi so zopet oživel.« V nasprotju od prejšnje zime, minula ni bila tako huda in ekstremna in se strupenost ozračja letošnje pomlad navidezno ni tako pokazala. Navidezno, poudarjam!

Žal bodo gozdovi ostali zeleni le do prvega manjšega klimatskega stresa, bodisi suše, mraza, vročine ali česa podobnega. Ugotovitve, da je drevje prizadeto že vrsto let prej, preden pokaže znake hiranja, so potrjene. Saj onesnaženost zraka letos ni nič manjša, ni znano, da bi kjerkoli zadnje leto vgradili čistilne naprave. Padavine niso nič manj kisle, kvečjemu so obogatene še z dodatnim nevidnim agensom, ki pa ga zaradi strahu za prihodnost našega mladega rodu, vpričo njega skoraj ne upamo imenovati. Saj vendar nočemo zagreniti njihovih vedrih načrtov, pa nas je vseeno strah, če se morda zaradi absurdnosti in protičlovečnosti današnje tehnike in industrializma ter našega požrešnega hlastanja po mate-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Se zelene — do naslednjega klimatskega stresa — foto: Andrej Šertel

rialnih ugodnostih, ta vedrina ne bo sprevrgla v globoko naivnost.

Sicer pa menim, da vrag le zares ni tako črn, kot si ga naslikamo. Prvi korak smo uspešno opravili, reče se mu: ozaveščenost družbe. Prav vzpodbudno je, da našim ljudem ni vseeno, kaj se z našimi gozdovi dogaja. Z alarmiranjem o propadanju naših gozdov smo v preteklem letu uspeli postaviti sliko o zdravstvenem stanju naših gozdov v oči javnosti. Vsi načini javnega obveščanja pri nas opravljajo to vlogo odlično in zagnano, tako kot ta družbeni ekološki problem zasluži. Izvršni svet Skupščine Slovenije je maja letos že obravnaval poročilo o propadanju gozdov zaradi onesnaženega zraka v SR Sloveniji ter ukrepov za sanacijo. Do jeseni zahteva nove informacije o uresničevanju plansko dogovorjenih nalog glede sanacije virov onesnaževanja zraka. Med sklepi je tudi zahteva, da naj bodo novi termoelektrični objekti gra-

jeni samo skupaj z napravami za čiščenje dimnih plinov. Tudi o izvajanju predpisov, ki urejajo varstvo zraka, so spregovorili. Za prvi korak dovolj — upamo, da bo uspel tudi drugi in naslednji, ko bo treba uresničiti vrsto konkretnih ukrepov, da bomo naše ekološke žulje ozdravili. In to nemudoma, saj se gozd ravna le po naravnih zakonitostih in je gluha za povelja denarne ekonomije, za mamlaren odnos do njegovih osnovnih naravnih zahtev in četudi ga občudujemo zaradi njegovih samoohranitvenih sposobnosti, te niso brez meja.

Navsezadnje ne razumemo pod pojmom skrb za ekologijo samo gradnjo čistilnih naprav zaradi boljšega zraka in vode, pomeni tudi skrbno in urejeno gospodarjenje (štednjo) na vsakem koraku, upoštevanje znanih naravnih in tehnoloških zakonitosti ter human odnos do ljudi in narave. Saj varstvo narave ni v bistvu nič drugega kot varstvo človeka pred človekom.

Andrej Šertel, dipl. ing.

Delavski svet Lesne razpravljaj o propadanju gozdov

Na drugi seji delavskega sveta delovne organizacije Lesna je bila osrednja točka dnevnega reda razprava o stanju gozdov v gozdnogospodarskem območju Slovenj Gradec. Seje se je udeležil tudi predsednik skupščine SIS za gozdarstvo Ivan Uršič in v uvodu seznanil delavski svet o ugotovitvah in sklepih skupščine o škodah na kmetijskih in gozdarskih površinah zaradi onesnaženega okolja. Ena izmed ugotovitev je bila, da imajo škode zaradi škodljivih snovi v celotnem slovenskem prostoru že tako razsežnost, da jih ni mogoče reševati več v okviru posameznih organizacij onesnaževalcev ali v okviru gozdarskih in kmetijskih organizacij, ki so najbolj prizadete, temveč bo morala nositi stroške za ekološko čisto okolje celotna družba. Med zaključke pa je skupščina SIS za gozdarstvo zapisala tudi predlog dolgoročne rešitve tega problema, tako da bi »dinar« za sanacijo vkalkulirali v ceno proizvodov tistih proizvajalcev, ki se jim zaradi nujnih življenjskih potreb ne moremo odreči.

Član poslovnega odbora Lesne za gozdarstvo Hubert Dolinšek je delavskemu svetu prikazal z diapozitivi poškodovane gozdove in golo pokrajino na območju Mežiške doline in v okolici Črne in Žerjava in povedal, da so gozdovi začeli propadati tudi na drugih območjih našega gozdnega gospodarstva zaradi škodljivih plinov iz šoštanske elektrarne in kislega dežja.

V razpravi so člani delavskega sveta ugotovili, da je skrajni čas, da nekaj v našem okolju spremenimo, da ne nastopamo več s prošnjami in apeli, ampak da zahtevamo od tistih, ki najmočneje posegajo z onesnaževanjem v naše okolje, da očistijo svojo proizvodnjo škodljivih snovi.

Umiranje gozdov na našem območju je tako resno, da moramo ukrepati takoj.

SKLEPI:

1. Zahtevamo od delavskega sveta in poslovnega organa REK, SOZD Franc Leskošek-Luka, DO Termoelektrarna Šoštanj, da do konca septembra 1986 izdela program zmanjševanja imisij škodljivih snovi in da do leta 1990 zgradi čistilne naprave ter preneha z onesnaževanjem ozračja.

2. Zahtevamo od delavskega sveta in poslovnega organa DO Rudniki svinca in topilnica Mežica, da takoj prenehajo z onesnaževanjem ozračja. Zaradi dolgoletnega onesnaževanja je v neposredni okolici že uničenih 400 ha gozdov, 3000 ha pa je prizadetih do take mere, da bodo v kratkem času popolnoma uničeni.

3. Zahtevamo od delavskega sveta in poslovnega organa Železarne Ravne na Koroškem, da morajo nadaljevati z dosedanjimi učinkovitimi ukrepi zaščite ozračja pred onesnaževanjem. Z vsebnostjo prašnih delcev v dimu Železarne še vedno obremenjuje okolje in povzroča škodo v gozdovih.

4. Skupščine občin Slovenj Gradec, Dravograd, Ravne na Koroškem, Radlje ob Dravi in Titovo Velenje morajo skrbeti za zmanjševanje onesnaževanja ozračja in okolja delovnih organizacij na njihovem teritoriju ter poskrbeti za zmanjšanje onesnaževanja okolja iz individualnih kurišč z gradnjo toplarn v naseljih.

5. Od vseh delovnih organizacij, na katere smo naslovili zahtevo o ukrepih za izboljšanje stanja zahtevamo, da nam do septembra 1986 pismeno sporočijo program ukrepov.

6. Predlagamo, da delovne organizacije vgradijo sredstva za sanacijo ozračja v strošek proizvodov in storitev.

7. Od vseh upravnih organov zahtevamo, da pred izdajo obratovalnih dovoljenj zahtevajo dosledno vgradnjo čistilnih naprav.

8. Strokovne službe gozdarstva v DO Lesna morajo v sodelovanju z znanstveno raziskovalnimi institucijami nadaljevati z raziskavo vzrokov in posledic propadanja gozdov ter v skladu z zakonskimi predpisi predlagati ukrepe sanacije in strategije bodočega gospodarjenja z gozdovi.

9. Strokovne službe gozdarstva so prav tako dolžne pripraviti izračun škod v gozdovih zaradi zmanjšanja njihove produkcijske sposobnosti. Potrebno je pripraviti odškodninski zahtevek za družbene in zasebne gozdove.

Izdeliti je potrebno tudi programe sanacije gozdov; v letu 1986 za plinsko območje Žerjav, v letu 1987 za močnejše prizadete gozdove v občini Slovenj Gradec.

10. Strokovne službe gozdarstva morajo delavskemu svetu Lesne redno poročati o izvrševanju sprejetih sklepov.

Delavski svet Lesne je sprejete sklepe naslovil na samoupravne in poslovodne organe, izvršne svete skupščin občin na Koroškem in Titovo Velenje, občinske in medobčinske družbenopolitične organizacije, Gospodarsko zbornico Slovenije in Koroške, Savinjsko — Šaleško gospodarsko zbornico in republiške komiteje za družbeno planiranje, za energetiko, za industrijo in gradbeništvo, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, za varstvo okolja in urejanje prostora.

I. R.

Kakšna bo naša prihodnost

V mesecu juniju 1986 je potekel rok za izvršitev sklepov, ki so bili sprejeti pred enim letom na posvetu o onesnaženosti okolja v zgornji Mežiški dolini. Krajevna skupnost Črna na Koroškem in komisija za varstvo okolja pri KS Črna sta 18. junija sklicali ponovni sestanek na temo umiranja gozdov. Tudi letos so povabili ugledne strokovnjake iz inštitutov in republiških komitejev Slovenije in Hrvaške, predstavnike delovnih organizacij, družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij Koroške ter predstavnike zdravstvenih, inšpekcijskih in raziskovalnih organizacij iz regije.

Strokovnjaki raznih področij so krajanke seznanili z rezultati raziskav, ki so jih opravili na ljudeh, živalih, rastlinah in ozračju v obdobju od aprila lani do junija letos.

Rezultati raziskave o higienski neoporečnosti sočivja, pridelanega na območju Mušenika in Žerjava, ki jih je opravil zdravstveni zavod Maribor so zaskrbljujoči. Koncentracije svinca in kadmija v sočivju so na teh predelih tako visoke, da ljudem ne priporočajo več sejati sočivja na vrtovih. Na ostalih območjih v okolici Črne in Mežice pa priporočajo strogo spoštovanje osnovnih pravil higien-ske priprave zelenjave. Zavod za zdravstveno varstvo Maribor je pregledal tudi vzorce pitne in sanitarne vode in ugotovil, da so neoporečni. Komisija za varstvo okolja pa je v zimskih mesecih dala v pregled še snežnico. Analize so pokazale, da je bilo v snegu še nekaj svinca.

Strokovnjaki inštituta za medicinsko raziskovanje v Zagrebu so dolga leta raziskovali prisotnost svinca v krvi pri ljudeh. Dr. Danica PRPIČ-MAJIČ je povedala, da raziskave zadnjih let kažejo na izboljšanje rezultatov glede na prisotnost svinca v krvi. V zadnjem času so opravili tudi raziskave glede na prisotnost kadmija, predvsem pri otrocih. Prve raziskave niso pokazale povečane koncentracije tega elementa v krvi. Dr. PRPIČEVA je poudarila da je pomembna oddaljenost naselij od izvora onesnaževanja. Žerjav bi moral biti glede na onesnaženost s svincom samo industrijska cona brez prebivalcev v radiusu en kilometer.

Miran ČAS iz Inštituta za gozdarstvo Ljubljana je povedal, da so raz-

skave v zadnjem letu pokazale, da se je povečal obseg poškodb na smrekovih iglicah zaradi vpliva SO₂ na širšem območju.

Najbolj pretresljivo je bilo poročilo dr. DRUŠKOVIČEVE iz Inštituta za biologijo iz Ljubljane, ki je prikazalo stanje genetskih poškodb na rastlinah, ki v letu 1985 niso nič manjše ali lažje od predlanskega leta, v nekaterih primerih analiza kaže celo na poslabšanje stanja v večjem številu dednih poškodb. Dejala je, da bo potrebno efektivno zmanjševanje škodljivih snovi v okolje, če bomo hoteli ohraniti stanje vsaj takšno, kakršno je.

Poročilo o raziskavah sta dala še Lovska zveza Slovenije in dr. SUŠNIK — zdravstveni dom Ravne na Koroškem.

Iz poročil so krajanke Črne in vsi ostali prisotni lahko sklepali, da je onesnaženost v zgornji Mežiški dolini še vedno zelo velika, da nismo rešili problema SO₂, da je svinec v ozračju še vedno prisoten in, da je prisoten še en strupen element kadmij. Predstavniki rudnika Mežica so zatrjevali, da so izvršili vse sklepe, ki so bili sprejeti na lanskem sestanku in da imajo v letnih dolgoročnih programih opredeljeno tudi sanacijo strupenih snovi. Te zagotovitve pa krajanke niso sprejeli z zaupanjem in poudarjajo, da bogastvo te doline ni v rudniku, da kruh ljudje lahko služijo drugje. Na to misel je navezal razpravo Janko POTOČNIK in povedal, kaj je sklenil dan prej delavski svet LESNE. Povedal je, da v naši regiji živi neposredno od dela v gozdu in predelave lesa 3000 delavcev in 3000 kmetov, upoštevati pa moramo še druge koristi, ki jih imamo od gozda. Po stopnjah propadanja lahko pričakujemo, da bo naša gozdnata bogata krajina kmalu brez gozda. Kolikšne bodo posledice še nadaljnega uničevanja gozdov, je v tem trenutku nemogoče oceniti. Sedaj ni več časa za razmišljanje. Takoj moramo prenehati z zastrupljanjem ozračja, sicer biološke sanacije ne more biti.

Zanimiva je še misel krajana, ki je dejal, da v naši družbi najdemo denar za vse mogoče prireditve, olimpiade in univerziade, ni pa sistema,

ki bi zagotovil zbiranje sredstev za rešitev ekoloških problemov. To bi morala biti skrb celotne družbe, ne pa samo delavcev tovarn, ki onesnažujejo okolje.

Krajanke Črne so z željo, da bi ohranili okoliška pobočja vsaj zelena, predlagali, da bi s prostovoljno akcijo posadili grmovnice tam, kjer bi jih zemlja še lahko sprejela. To pa so jim odsvetovali gozdarji, saj bi s prekopavanjem povzročili še hitrejšo erozijo.

Marjan LAČEN, ki je vodil ta sestanek, je zaključil: »Občinski organi naj si prizadevajo, da bodo v okviru zakonskih možnosti pospešili sanacijo okolja, Rudnik svinca in topilnica Mežica pa naj v okviru tehnoloških možnosti izboljšuje proizvodnjo in hkrati pripravi sanacijske programe za očiščenje škodljivih snovi v proizvodnji.«

Ida ROBNIK

SODELOVANJE Z LESNINO

Temeljni organizaciji Nova oprema in Blagovni promet sta v poslovni tradiciji z Lesnino, ki je eden največjih partnerjev TOZD Nova oprema, pripravili hišno razstavo ekskluzivnega programa v tovarni pohištva Pameče. Razstavo so si v petek, 13. junija ogledali vsi direktorji delovnih organizacij Lesnina iz Slovenije in drugih republik. Bili so navdušeni nad že prej prikazano široko paleto KARO programa, niso pa bili zadovoljni s prikazanim programom, ker niso videli vseh elementov, ki jih ta program vsebuje. Predlagali so, da bi Lesna za leto 1987 pripravila nov program, ki bi bil osnova za trajnejše sodelovanje.

Za Lesno predstavlja v tem trenutku izdelava KARO programa še problem proizvodnje oz. izdelave lesenih izdelkov. Za proizvodnjo je nujno potrebna tehnološka povezava med nekaterimi lesnoindustrijskimi TOZD in končno skupni nastop na trgu.

V Lesni ocenjujemo, da smo vzpostavili s takšnim načinom sodelovanja z Lesnino poslovni odnos, ki bo v zadovoljstvo obeh partnerjev. Takšne odnose že imamo s Slovenijalesom, ki je tudi eden največjih kupcev izdelkov Nove opreme.

Razstavo v TP Pameče so si ogledali tudi predstavniki naših temeljnih organizacij.

I. Robnik

Po petih mesecih še vedno izguba

V drugi polovici junija je kolegij direktorjev temeljnih organizacij Lesne razpravljala o petmesečnih rezultatih in ugotovila, da ciljev, ki smo si jih zastavili po obravnavi trimesečnih rezultatov ne uresničujemo, da je izguba še vedno velika in se v nekaterih temeljnih organizacijah celo povečuje.

Gozdarske temeljne organizacije so v maju presegle količinski plan proizvodnje, komulativno do konca meseca maja pa so izvršile že 34%. V družbenem in zasebnem sektorju skupaj so v tem mesecu oddali blizu 27.000 m³ hlodovine. Enake količine imajo planirane tudi za junij.

Gozdarji ocenjujejo, da je bilo kljub težavam, ki jih prikazuje obračun, v zadnjih mesecih veliko narejenega. To se v rezultatu odraža le deloma. Veliki stroški, ki so v gozdarski dejavnosti nastali v zimskih mesecih, še sedaj vplivajo negativno na rezultat, prav tako obresti, povečane zaloge, nižje dosežene cene gozdnih sortimentov, slaba pravilna mehanizacija. V juniju je veliko škodo in visoke stroške povzročilo tudi neurje, kar pa se bo odrazilo v rezultatu v naslednjem obdobju.

Kljub vsem težavam bodo gozdarske temeljne organizacije izpolnile obvezo oddaje gozdnih sortimentov po planu in omogočile normalno proizvodnjo tudi temeljnim organizacijam lesne industrije.

Še vedno pa imajo velike težave v TOZD Transport in servisi, kjer je bila do konca maja izguba še 97 mio din, pa tudi TOZD Gradnje v tem obdobju še posluje z 20 mio din izgube. Do konca meseca maja so gozdarske temeljne organizacije skupaj poslovale z izgubo 270 mio din.

Tudi v nekaterih temeljnih organizacijah lesne industrije je rezultat boljši. Vse štiri žage so v maju

presegle količinski plan proizvodnje, vendar je ostal nek še premali za pozitiven rezultat v obdobju petih mesecev. Vse žage imajo še ca 50 mio din izgube.

Cilj, ki so si ga zastavili žagarski TOZD, doseči od 38% do 40% količinske proizvodnje do polletja, bodo ob normalni oskrbi s hlodovino tudi dosegli in polletje zaključili s pozitivnim rezultatom.

V tovarni ivernih plošč Otiški vrh je kljub preseženemu planu proizvodnje v maju nastala izguba, skupaj za pet mesecev pa je v tem TOZD še 124,7 mio din izgube.

V TOZD TP Pameče in TP Prevalje je proizvodnja tekla v maju kombinirano in usklajeno. To se je odrazilo tudi v pozitivnem rezultatu v tem mesecu, komulativno pa je v TOZD TP Pameče še 68 mio in v Prevaljah 141 mio din izgube.

Za mesec junij so v teh TOZD že postavili cilj: doseči planirano proizvodnjo in ukrepe, odpremiti čim več in zmanjšati zaloge.

Najslabši rezultat pa sta imela tudi v maju TOZD Nova oprema in TSP Radlje — Podvelka Mesečne proizvodnje nista dosegla. Izguba je bila v Novi opremi do konca maja 225,7 mio din, v TSP Radlje — Podvelka pa 167 mio din.

Kolegij je ugotavljal, da prodaja teče dobro, da pa so glavni vzroki za nezadovoljivo stanje v proizvodnji.

Z izgubo sta v petih mesecih poslovala še TOZD Blagovni promet z 248,9 mio din in delovna skupnost z 28 mio din.

Delovna organizacija skupaj je do konca meseca maja poslovala z 1.323,5 mio din izgube.

I. Robnik

Kmetje v Razboru in Podgorju imajo telefon

Akcija krajevne skupnosti Razbor o izgradnji telefonskega omrežja na območju Razbora in Šmiklavža je bila zaključena ravno v času praznika občine Slovenj Gradec. 3. junija so se pred osnovno šolo Razbor zbrali kmetje tega območja, člani KS Razbor, predstavniki združenega dela, družbenopolitične skupnosti in družbenopolitičnih organizacij občine Slovenj Gradec in s klicem v Ljubljano v oddajo »Val 202« otvorili telefonsko mrežo.

Z deli so začeli že pred tremi leti. Pripravili so drogove in opravili zemeljska dela, potem pa se je zaustavilo; potrebno je bilo povečati kapacitete glavne centrale v Slovenj Gradcu, naj-

Proslavo ob otvoritvi telefonskega omrežja v Razboru so popestrili s kulturnim programom otroci osnovne šole Razbor, pevke KD Razbor in folklorna skupina Podgorje..

I. Robnik

bolj pa je oviralo delo pomanjkanje ustreznih kablov, ki jih ni bilo na tržišču.

V začetku junija je PTT priključil 55 telefonov, ostalih 135 naročnikov na območjih Razbora, Podgorja, dela Zaverš in dela Mislinjske Dobrave pa bodo priključili še v juniju in juliju.

Kmetu je danes telefon nujno potreben pripomoček, ne samo za hitrejšo ukrepanje pri gospodarskih odločitvah ampak tudi za razne intervencije — klic na pomoč zdravnika, veterinarja, gasilce itd. Tega se kmetje dobro zavedajo, zato so tudi sami veliko prispevali v materialu, delu in denarju pri izgradnji telefonije.

Priprave na XVIII. svetovni IUFRO kongres

5-letne priprave na XVIII. svetovni IUFRO kongres, ki bo v Jugoslaviji od 7. do 21. septembra 1986, so v zaključni fazi. Kongres bo imel dva dela, in to kabinetska zasedanja od 7. do 14. septembra 1986 v Cankarjevem domu v Ljubljani in terenski del kongresa — strokovne ekskurzije od 14. do 21. septembra 1986 po Jugoslaviji. Za vsebinske priprave je od XVII. kongresa v Kyotu na Japonskem pa do danes skrbela IUFRO organizacija s svojimi šestimi divizijami in nekaj 100 delovnimi skupinami. Vsako leto je izvršilni odbor IUFRO na 14- do 20-dnevnem zasedanju preverjal te priprave in jih sproti medsebojno usklajeval.

Moto kongresa je: Gozdarske znanosti v službi človeštva. Ta moto so avtorji upoštevali pri svojih referatih.

Pripravljeni so referati:

7 ključnih referatov

394 naročenih referatov

400 posterskih referatov in

300 volonterskih referatov

Skupno bo preko 1000 referatov v skupnem obsegu več kot 5000 strani. Med avtorji so znani strokovnjaki in zato računamo na zelo visok nivo znanstveno-raziskovalnega prispevka. Avtorji prihajajo iz več kot 70 dežel iz vseh kontinentov. Jugoslovani sodelujejo s 35 naročenimi referati in precejšnjim številom posterjev in volonterskih referatov. Vsi referati bodo tiskani do avgusta in pripravljeni v obliki zbornikov za vse udeležence na kongresu. Ocenjujemo, da bo na kongresu sodelovalo 1500 aktivnih udeležencev z več kot 500 spremljevalci.

Vsak kongresni dan se bo začel z enim ključnim referatom. Nastopali bodo zelo priznani strokovnjaki z drugih gozdarstev in področij. Med drugimi bo nastopil Indijanec Russel JIM iz države Washington, ki je znana osebnost v borbi za zaščito prirode, in bo govoril o odnosih med naravnimi ljudskimi družbami in prirodo. O odgovornosti gozdarstva do narave bo govorila predsednica norveške vlade dr. Harlem BRUNDLAND. Dr. Heumar von DIET-FURTH, prof. medicine in svobodni umetnik, bo govoril na temo »Evolucija in človekova aktivnost«. Naš prof. dr. Anton TRSTENJAK, znan psiholog in avtor številnih knjig, bo govoril na temo »Antropološki odnos do gozda.«

V Jugoslaviji vodi vse organizacijske priprave zvezni organizacijski odbor s svojimi izvršilnimi odbori in komiteji: za organizacijo, za znanstveno-raziskovalno delo, za razvoj in za ekskurzije ter odborom za finance. V Cankarjevem domu stalno dela organizacijski komitej, ki enkrat do trikrat tedensko usklajuje vse organizacijske priprave. Za kongresni teden v Cankarjevem domu v Ljubljani so določene že vse dvorane za posamezne referate in sestanke delovnih skupin, za kar je pripravljen urnik z vsemi podrobnostmi. Določen je scenarij za vsak dan posebej, vključno z otvoritveno svečanostjo in z zaključnim zasedanjem. Otvoritve kongresa se bodo udeležili tudi vidni slovenski in jugoslovanski družbenopolitični funkcionarji. Pokrovitelj kongresa je Zvezni izvršni svet. Kongres bo otvoril predsednik ZIS tov. Branko MIKULIĆ, ki bo za vse udeležence kongresa priredil prvi dan tudi svečan sprejem.

V Ljubljani bo ob kongresu zaradi boljšega stika z javnostjo organiziran v kongresni hiši PRESS center, kamor bodo povabljeni k sodelovanju vidni novinarji iz vse Evrope. Organizirana bo tudi okrogla miza na televiziji za evrovizij-

sko oddajo na temo — »Umiranje in varstvo gozdov«. RTV Ljubljana pa bo uvrstila vsak dan v času kongresa v program eno uro filmskega sporeda o gozdovih.

Pripravljene so še druge vzporedne prireditve ob kongresu. Naj naštejemo nekatere:

— razstava projektov lesenih enodružinskih hiš, ki jo pripravlja Umetnostni paviljon iz Slovenj Gradca in na kateri bodo sodelovali najboljši projekti, izbrani iz razstave v Slovenj Gradcu,

— razstava likovnih del otrok na temo: OTROK — GOZD,

— razstava slovenske literature na temo: GOZD — DRUŽBA — KRAJINA — ČLOVEK v Narodni univerzitetni knjižnici,

— na isto temo bo pripravljena razstava amaterske fotografije,

— razstava mednarodne strokovne literature s področja gozdarstva in lesarstva,

— priložnostne prireditve — risanje na Cankarjevi ulici in kulturno zabavni program za otroke na temo: OTROK — GOZD,

— celovečerni koncert Slovenskega okteta,

— celovečerni koncert Avsenikov,

— filmski večeri — revija filmov na temo gozd,

— koncert izvajalcev zabavne glasbe iz 10 evropskih držav.

Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije bo izdala monografijo: Gozdarstvo in lesna industrija v Jugoslaviji. Gozdnarstvo in lesarske delovne organizacije pa bodo do kongresa izdale več monografij iz področja svojega delovanja.

Drugi — terenski del kongresa — obsega 20 strokovnih ekskurzij, ki bodo organizirane po Jugoslaviji. Pripravo vodi komitej za ekskurzije, skupno z gozdarskimi in lesarskimi delovnimi organizacijami. Strokovna priprava na terenu je v zaključni fazi. Vodijo jo gozdarski in lesarski strokovnjaki iz vse Jugoslavije. Turistični del ekskurzij pa pripravlja Putnik. Za vsako ekskurzijo je pripravljena brošura — »Ekskurzijski vodič« in ekskurzijska mapa, v katero bodo udeleženci vlagali dokumente, ki jih bodo dobili na vsaki točki na terenu. Izvajanja na terenu bodo prikazana v obliki posterjev.

Poleg tega je pripravljeno 9 1/2 dnevnih ekskurzij v času zasedanja kongresa v Ljubljani, in to v okolico Ljubljane. Za spremljevalke pa je pripravljen poseben program, vključno z enodnevnimi ekskurzijami po Sloveniji v času od 7. do 14. septembra 1986.

Tega svetovnega kongresa se bo udeležilo veliko znanstvenikov in operativcev iz dežel v razvoju. Za 100 vidnih znanstvenikov iz teh dežel, ki ne morejo sami pokriti stroške udeležbe na kongresu, bo jugoslovanski organizacijski odbor omogočil udeležbo na kongresu s pokrivanjem vseh stroškov bivanja in kotizacije za kongres.

Zvezni organizacijski odbor je s svojimi delovnimi skupinami vložil veliko napora za dobro organizacijo in izvedbo XVIII. svetovnega IUFRO kongresa v Jugoslaviji, zato smo prepričani, da bo kongres dobro uspel, da bodo znanstveni prispevki pomembno prispevali k razvoju stroke in da bodo udeleženci zadovoljni odšli domov.

Hubert Dolinšek, dipl. inž. gozd.

Bolniški stalež v DO Lesna za prvo trimesečje

Na podlagi opravljene analize bolniškega staleža, ki jo je socialna služba naredila za prvo trimesečje 1986, lahko ugotovimo, da se je bolniški stalež v primerjavi z bolniškim staležem leta 1985 močno povečal: od 6,67 % na 9,41 %.

Skupaj je bilo izgubljenih 16.786 delovnih dni ali 5,8 delovnih dni na zaposlenega. Za bolniško je bilo skupaj izplačanih 29.859.224 din. V trimesečju je bilo poprečno zaposlenih 2896 delavcev.

Največji % bolniškega staleža ima žaga Mušenik — 18,7 %, sledi žaga Vuhred — 18,1 % ter žaga Mislinja — 17,6 %.

V tozdih finalne lesne industrije je znašal največji % bolniškega staleža 13,2 v TOZD TSP Radlje, nekoliko manjši stalež je imela Nova oprema Slovenj Gradec — 12,3 %, sledi pa tovarna pohištva Prevalje z 10,5 %.

V TOZD-ih gozdarstva pa je znašal največji procent bolniškega staleža 12,3 % v TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec, sledi TOZD gozdarstvo Radlje — 3 %, TOZD gozdar-

stvo Črna z 8,6 %. Analiza je prikazala, da imajo zelo visok bolniški stalež na žagah.

Vzrok temu je prav gotovo še vedno predolgo čakanje delavcev na invalidsko oceno. Marsikdaj bi delavec z zdravstveno omejitvijo »lažje delo« še lahko delal, vendar ker na žagah ni lažjih del ali pa so le ta že zasedena, morajo svoje zdravstveno stanje izboljšati v polnem bolniškem staležu. Prav tako je na žagah tudi omejeno začasno šti-riurno delo ali medicinska rehabilitacija, katere namen je, da si delavec izboljša zdravstveno stanje kljub temu, da dela bodisi na svojem delu v polovičnem delovnem času ali na drugem delu s polnim delovnim časom.

Ker postajajo problemi v zvezi s premeščanjem delovnih invalidov na primerna druga dela vedno večji in ker v DO primanjkuje primernih delovnih mest za invalide, je skrajni čas, da prisluhujemo in resno pristopimo k reševanju teh problemov.

Socialna služba

ŠE ENA TEŽAVA

Motnjam, ki jih je letos povzročila huda zima pri izpolnjevanju plana proizvodnje v gozdarstvu, so se v mesecu juniju pridružile še dodatne težave, ki jih je povzročilo hudo neurje na območju slovenjegraškega gozdnega gospodarstva. Silovite nevihte, ki so divjale v noči med 14. in 15. junijem in nato še v naslednjih dneh, so naredile ogromno škode na gozdnih cestah in mostovih. Najbolj prizadet je bil severni del Pohorja od Otiškega vrha do Lovrenca. Močno so poškodovane ceste na Primožu, v Hudem Kotu, na Košenjaku do grabna Velke, cesta na Ojstrico, Lakuže, Trbonjski jarek.

Organizirane ekipe so na terenu ocenile škodo in izdelale načrte za sana-

cijo. Najnujnejše prevozne poti so očistili že prve dni po neurju. Objekte, mostove, ceste, ki so bili zavarovani, bomo nadomestili s sredstvi zavarovalnice. Nekaj cest, predvsem na radeljskem območju, pa nismo imeli zavarovanih (novejše ceste s trdno podlago). To nam bo povzročilo precejšnje težave, saj sredstev za investicijsko vzdrževanje za letošnje leto že tako primanjkuje.

S to informacijo je bil seznanjen tudi delavski svet delovne organizacije na 2. seji v mesecu juniju. Takrat še ni bilo vseh podatkov o višini škode, zato bomo o tem poročali v naslednji številki Viharnika.

Ida Robnik

Tu je bil včasih asfalt, zdaj pa je ostala le žalostna podoba neurja

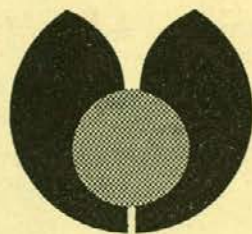
S hriba je pridrvel plaz. Gmota blata in zemlje je vdrla skozi kuhinjo nove hiše Franca ŠIRNIKA in pri tem je njegova žena izgubila življenje

Posledice neurja bodo čutili še dolgo

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1986.

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO VI — STEVILKA 7

JULIJ 1986

POŠTNA PLAČANA

IZBOLJŠANJE KOLOBARJENJA S KRMNIMI DOSEVKI

V zadnjih treh letih smo na območju Koroške preizkusili več različnih krmnih dosežkov, ki smo jih vključili v kolobar po žetvi žita. Glavni namen raziskovalne naloge je bil, da ugotovimo pridelek krme po količini in kvaliteti kot drugi oziroma naknadni pridelek v istem letu.

Iz literature je znano, da strniščni dosevki vplivajo ugodno na izboljšanje strukture tal za žiti. Še posebno pozitivno vlogo imajo strniščni krmni dosevki v kolobarju, kjer prevladujejo strnine oziroma povsod tam, kjer je menjavanje poljščin zelo enostransko.

Strniščni krmni dosevki v kombinaciji raznih metuljnic in trav ali kržnic ustvarijo v zemlji globok in razvejan koreninski splet, ki deluje ugodno na grudičasto strukturo. Zaradi pokrovnosti, ki jo ustvarijo strniščni krmni dosevki se močno zmanjša tudi zapleveljenost. Strniščni krmni dosevek lahko nadomesti organsko gnojenje. Tako poceni in z malo stroški lahko povečujemo oziroma vzdržujemo in ohranjamo bilanco humusa v tleh. Ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal ter higieno zemljišča vzdržujemo na naradni način brez uporabe raznih pesticidov. Glavni namen strniščnih krmnih posevkov pa je pridelek krme, ki jo predvsem v drugi polovici leta lahko v veliki meri pridobimo na njivah z žiti. V zadnjem času smo v kolobar vključili tudi več žita, zato se je delež teh površin tudi povečal.

Po statističnih podatkih je bilo v letu 1985 posejanih 1534 ha žit in 1302 ha krompirja (Radlje, Slovenj Gradec, Dravograd, Ravne na Koroškem). Na teh površinah bi pri povprečnem pridelku 200 dt/ha zelene mase pridelali 56.720 t zelene voluminozne krme.

Povprečje surovinskih beljakovin je 20 % suhe snovi. To ne predstavlja le po količini pač pa tudi po kvaliteti pomembno dopolnilo za prehrano živali. Pridelek lahko uporabimo kot obrok sveže krme ali za siliranje.

Tudi po krompirju lahko vključimo v kolobar še prezimni krmni dosevek, ki ga koristimo kot prvo spomladski pridelano kvalitetno svežo krmo. Čas spravila se lahko giblje od začetka maja pa približno do sredine maja.

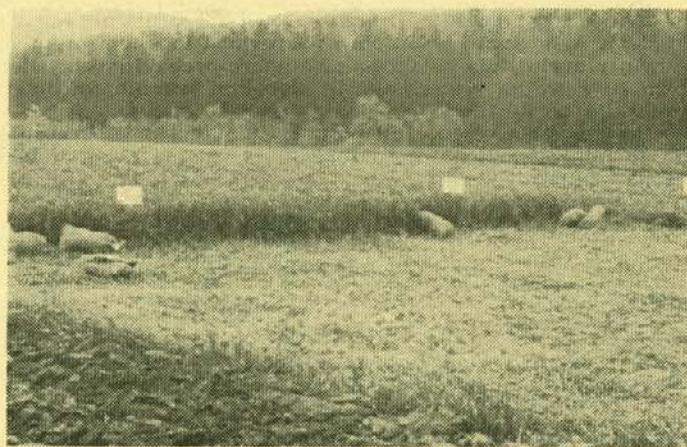
Čim hitreje nastopi rastna doba in čimbolj toplo je vreme spomladi, tem hitreje se posevek razvija in toliko prej ga lahko kosimo.

Takoj za tem preorano in obdelano zemljo lahko koristimo še za setev zgodnejših kultivarjev koruze. Setev prezimnih krmnih dosevkov naj bo po možnosti opravljena do sredine septembra.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Različni prezimni krmni dosevki: rž, z ozimno grašico, rž, z ozimnim krmnim graham, ozimna grašica z mnogocvetno ljujko, v maju 1985 — Šentvid pri Vuzenici, foto Anton Marinko

Prezimni krmni dosevek rži z ozimno grašico. Spravilo v maju 1985 v Šentvidu pri Vuzenici, foto Anton Marinko

V letu 1983 smo na poskusu v Šentvidu pri Vuzenici preizkušali 8 različnih mešanic in dobili naslednje pridelke:

Tab. 1 ŠENTVID 1983 setev: 25. julij 1983
(kooperant Preglav) spravilo 5. oktober 1983
rastna doba 72 dni

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	80 jara grašica + 50 ovsa	182	31	19,9
A ₂	60 jara grašica + 75 ovsa	181	33	26,8
B ₁	90 jara grašica + 75 ječmen	240	36	22,75
B ₂	70 jara grašica + 90 ječmen	200	33	17,43
C ₁	50 krmni grah + 35 koruze	305	45	20,35
C ₂	50 krmni grah + 40 koruze	314	43	22,37
D ₁	8 krmna ogrščica cv, 'starška'	163	27	14,39
D ₂	10 krmna ogrščica cv, 'starška'	182	30	9,74

Največji pridelek je bil dosežen s krmno mešanico koruze in krmnega graha mešanica C₁ in C₂. Ta krmna mešanica se tudi po kvaliteti t. j. vsebnosti in pridelku surovinskih beljakovin odlikuje pred drugimi. Povsod, kjer nastopajo zgodnje jesenske slane, pa je boljše krmna mešanica jare grašice z ječmenom ali ovsom. Pridelki so bili nekoliko nižji od 180 pa do 240 dt/ha v letu 1983, vendar glede na kvaliteto pridelane krme tudi te mešanice zelo ustrezajo.

V letu 1983 je bila opravljena setev strnišnih krmnih dosevkov 25. julija, spravilo pridelkov pa že 5. oktobra. Rastna doba je bila samo 72 dni

V letu 1984 smo v Gortini preizkušali 3 različne kombinacije strnišnih krmnih dosevkov in dosegli naslednje pridelke:

Tab. 2 GORTINA 1984 setev: 8. avgust 1984
spravilo: 9. oktober 1984
rastna doba 62 dni

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
B ₂	70 jara grašica + 50 ovsa	320	45	23,8
C ₁	50 krmni grah + 50 ječmena	210	22	17,6
D ₁	10 krmna ogrščica	175	17	20,8

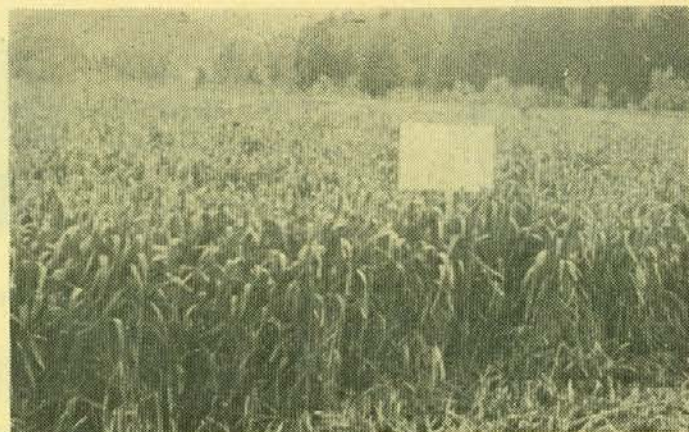
Setev je bila opravljena 8. avgusta 1984, košnja pa 9. oktobra. V 62 dneh so vse tri krmne mešanice lepo uspevale. Najboljši pridelek je dala jara grašica z jarim ječmenom (B₂ — tab. 2), t. j. 320 dt zelene krme/ha, ki je bila tudi po vsebnosti surovih beljakovin najbolj bogata. Mešanica krmnega graha s koruzo je dala v tem primeru nekoliko nižji pridelek, ker so po setvi ptiči uničili veliko koruze.

Najnižji pridelek je dala krmna ogrščica (D₁, tab. 2) cv, 'starška', vendar tudi krmna ogrščica kot strnišni posevek ni slaba, ker ustvari zelo dobro pokrovnost in s tem prepreči razvoj plevelu. Ima kot krma zelo dobro prebavljivost, poleg tega pa s svojim vretenastim in globokim koreninjem dobro prerahlja zemljo in jo obogati z organsko snovjo.

Poskus v Dravčah je bil posejan 16. avgusta 1984, košnja pa je bila opravljena 25. oktobra 1984, rastna doba je bila vsega skupaj 70 dni.

Tab. 3 DRAVČE 1984 setev: 16. avgust 1984
spravilo: 25. oktober 1984
rastna doba 70 dni

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	80 jara grašica + 50 ovsa	192	24	16,9
C ₂	60 krmni grah + 40 koruze	266	27	19,0
D ₂	12 krmna ogrščica cv, 'starška'	360	40	24,3

Strnišni posevek krmne ogrščice CV — starška ob spravilo septembra meseca 1985 v Dravčah, foto Anton Marinko

Na tem poskusnem mestu je dala najboljši pridelek krmna ogrščica cv, 'starška', t. j. 360 dt/ha zelene krme (D₂ — tab. 3). Na drugem mestu je mešanica krmnega graha s koruzo (C₂).

Pri pozni setvi (sredi avgusta) in nižjih temperaturah koruza s krmnim graham ne daje takega pridelka kot npr. v območjih s poprečno letno temperaturo 10°C in več (sadjarsko vinogradniška območja).

V letu 1985 smo na poskusu v Podgorju posejali po žetvi žita 3 različne krmne mešanice. Setev je bila opravljena 19. julija, spravilo pridelka po 20. septembru 1985. Od setve do košnje je preteklo le 63 dni. V posameznih mešanicah smo dosegli naslednje pridelke:

Tab. 4 PODGORJE 1985 setev: 19. julij 1985
spravilo: 20. september 1985
rastna doba 63 dni

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	50 ovsa + 80 jara grašica	238	35	26,3
B ₁	70 ječmena + 80 jare grašice	261	37	23,1
C ₁	70 ozim. grašice + 80 rži	270	40	23,7

V vseh treh mešanicah se pridelki bistveno ne razlikujejo med seboj.

Iz rezultatov v prvih dveh letih smo spoznali, da je za hladnejše klimatske razmere najbolj sigurna krmna mešanica grašice z žiti. Med žiti se je najbolj izkazala rž, ki smo jo v letu 1985 prvič vključili v poletno setev. Rž je v primerjavi z ovsem in jarim ječmenom ustvarila boljšo pokrovnost in s tem doprinesla k večjemu pridelku.

Na poskusnem mestu Vuzenica, smo prvič vključili v krmne mešanice silosirek namesto koruze z jaro grašico (A₁) (tab. 5) in krmno mešanico mnogocvetne ljuljke z ozimno grašico. Poskus smo posejali 20. julija, košnja je bila opravljena 20. septembra 1985. V dveh mesecih so posamezne krmne mešanice ustvarile naslednje pridelke:

Tab. 5 VUZENICA 1985 setev: 20. julij 1985
spravilo: 20. september 1985
rastna doba 62 dni

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	80 jara graš + 16 silosirek	395	60	15,6
B ₁	80 jara graš. + 80 ječmena	330	53	20,3
C ₁	50 ozim. graš. + 20 mnog. ljulj.	365	64	18,1

Izredno pokrovnost in gostoto ter dober pridelek je dala krmna mešanica jare grašice s silosirkom (395 dt/ha — A₁) (tab. 5). Kljub izrazito suhemu vremenu sta bila vznik in rast posevka neokrnjena predvsem zaradi lastnosti silosirka.

Silosirek ustvarja zelo globok koreninski sistem zato lahko koristi vlago tudi iz nižjih plasti v tleh. Ima prednost v sušnem vremenu in v krajih kjer primanjkuje padavin. Ustvarja pa zelo dobro oporo grašici in napravi tudi bujno zeleno maso, zato se odlikuje tudi po bogati vsebnosti surovih beljakovin. Zelo zanimiva je tudi krmna mešanica ozimne grašice z mnogocvetno ljuljko. V setvi po strnišču nam lahko daje dva pridelka: prvega jeseni, drugega pa zgodaj spomladi naslednje leto. S tem se zmanjšajo stroški za seme in obdelovanje zemlje. Še poseben pomen pa ima ta krmna mešanica povsod tam, kjer obstaja nevarnost erozije v jesenskem oziroma zgodnjem spomladanskem času. V tem poskusu je dala ta mešanica v prvi košnji 365 dt/ha zelene krme.

Krmna mešanica grašice z mnogocvetno ljuljko ustvarja v tleh tudi zelo bogat koreninski splet kar nedvomno zelo pozitivno vpliva na izboljšanje rodovitnosti tal. To so ugotovili tudi že drugi avtorji (DEBRÜCK).

Na poskusu v Dravčah smo preizkušali naslednje krmne mešanice:

Tab. 6 DRAVČE 1985 setev: 23. julij 1985
(Pokrznik) spravilo: 20. september 1985
rastna doba 59 dni

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	80 jara graš. + 60 ovsa	298	43	17,5
B ₁	60 jara graš. + 45 krmni grah + 70 oves	305	36	22,3
C ₁	90 jara graš. + 14 silos. + 10 krmna ogrščica	395	53	19,3

Setev je bila opravljena 23. julija 1985, pridelek smo pospravljali 20. septembra 1985, rastna doba je bila komaj 59 dni.

Najbolj se je obnesla krmna mešanica jare grašice in silosirka + krmne ogrščice, ki smo jo prvič preizkusili. S to mešanico smo dosegli izredno gostoto posevka, ki je dal v povprečju 395 dt/ha sveže krme (C₁ — tab. 6). V posameznih ponovitvah pa celo nad 400 dt/ha.

Vse tri sestavine krmne mešanice dajejo zelo kvalitetno krmno. Njihov koreninski sistem pa daje zelo bogato zalogo organske snovi v tleh.

V mešanici B₁ smo poleg jare grašice vključili še krmni grah, zaradi česar se je vsebnost surovinskih beljakovin v krmi povečala.

Tab. 7 ZGORNJA VIŽINGA 1985 setev: 30. julija 1985
(Korat) spravilo: 20. septembra 1985
rastna doba 52 dni

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	60 ozimna grašica + 20 mnog. ljuljke	253	39,8	29,0
B ₁	10 krmna ogrščica + cv „starška“	310	40	16,4

Na poskusu v Zgornji Vižingi smo preizkušali krmno mešanico ozimne grašice z mnogocvetno ljuljko in čisto setev krmne ogrščice cv „starška“. Seme je bilo posejano 30. julija, spravilo pa 20. septembra zaradi bujnosti posevka. Rastna doba je trajala vsega komaj 52 dni.

V krmni mešanici A smo povečali delež ozimne grašice z namenom da bi dosegli večjo vsebnost surovinskih beljakovin v pridelku. To nam je tudi uspelo. Vsebnost surovinskih beljakovin je največja od vseh doslej preizkušenih mešanic (29%). Za to mešanico pa obstoja določena nevarnost, kar se je pokazalo v poskusu, da mnogocvetna ljuljka v razmerju 20:60 (grašica) težko vzdrži težo ozimne grašice. Zaradi tega smo se tudi odločili za zgodnejšo košnjo. Pri tako zgodnji košnji bi bil verjetno mogoč še en odkos pred zimo.

V toplotno bolj ugodnih območjih smo s to mešanico dosegli dva odkosa v jeseni in en odkos spomladi naslednjega leta. Zelo dober pridelek daje tudi čista setev krmne ogrščice cv „starška“, ki jo priporočamo predvsem zaradi majhnih količin semena, ki ga potrebujemo za setev (t. j. 10 kg/ha) in nizke cene po kg tega semena.

Prezime krmne dosevke, ki jih sejemo po pravilu krompirja smo na Koroškem vključili v preizkušanje prvič v letu 1983. Na poskusnem mestu v Vuzenici smo vključili dve različni krmni mešanici ozimno grašico z ržjo v treh različnih razmerjih ozimne grašice z ržjo:

$$\begin{aligned} A_1 &= 30 + 120 \\ A_2 &= 50 + 90 \\ A_3 &= 70 + 60 \end{aligned}$$

in mešanice ozimne grašice z mnogocvetno ljuljko:

$$\begin{aligned} B_1 &= 50 + 18 \\ B_2 &= 40 + 20 \\ B_3 &= 30 + 25 \end{aligned}$$

Setev je bila opravljena 19. septembra 1983. Posevke smo kosili že 11. maja naslednjega leta.

Tab. 8 VUZENICA 1983 setev: 19. september 1983
(Tertinek) spravilo: 11. maj 1984

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	30 oz. graš. + 120 rži	602	67	17,4
A ₂	50 oz. graš. + 90 rži	600	66	17,6
A ₃	70 oz. graš. + 60 rži	798	78	18,1
B ₁	50 oz. graš. + 18 mnog. lj.	450	43	18,7
B ₂	40 oz. graš. + 20 mnog. lj.	610	56	21,2
B ₃	30 oz. graš. + 25 mnog. lj.	505	49	18,1

V vseh kombinacijah so bili izredno dobri pridelki.

Kombinacija A ozimna grašica z ržjo je dala od vseh kombinacij najboljši pridelek v razmerju 70 (oz. graš.: 60 (rž)) (A₃) in sicer 800 dt sveže krme na ha. Tudi vsebnost surovinskih beljakovin je bila zelo dobra.

Mešanica ozimne grašice z mnogocvetno ljuljko pa je najboljša po pridelku v razmerju posejanega semena 40 kg oz. grašice + 20 kg mnogocvetne ljuljke (B₂ — tab. 8). V tem času se na travniku komaj zaznava intenzivnejša rast. Zato je ta krmna za ta čas še posebno dragocena, ker je mogoče z njo napolniti prazne silose, njivo pa je še možno pripraviti za setev koruze.

V letu 1984 smo na poskusnem mestu Šentvid preizkušali tri nove krmne posevke v različnih razmerjih, npr. krmni grah z ržjo 50 + 90 (A), ozimno grašico z ržjo 80 + 100 (B) in mnogocvetno ljuljko z ozimno grašico 22 + 40 (C). (tab. 9). Vsi trije posevki so dali zelo dober pridelek. Sejali smo zelo pozno jeseni, šele 5. oktobra 1984. Posevke smo pospravljali 10. maja prihodnjega leta. Kljub pozni setvi so bili pridelki dobri in tudi kvalitetni. Višino pridelka prikazuje naslednja tabela:

Tab. 9 ŠENTVID 1985 setev: 5. oktober 1984
(Kogelnik) spravilo: 10. maj 1985

Mešanica	Količina semena v kg	Pridelek sveže krme v dt/ha	Pridelek suhe snovi v dt/ha	% surov. beljakovin
A ₁	90 rž + 50 oz. krmni grah	438	60	14,2
B ₂	100 rž + 80 ozimna graš.	455	65	16,7
C ₁	40 oz. graš. + 22 mnog. lj.	387	52	20,1

Posevka ozimne grašice z ržjo, ozimni krmni grah z ržjo sta dala največji pridelek, vendar je bila vsebnost surovih beljakovin v tej krmi manjša (tab. 9) kot v krmni mešanici mnogocvetne ljuljke z ozimno grašico. Vsebnost surovinskih beljakovin je v tej krmni mešanici od vseh treh mešanic najboljša.

(Nadaljevanje s 3. strani)

Prezimni krmni dosevki dajo zelo kvalitetno krmo, ki jo lahko kosimo najbolj zgodaj spomladi, ko na drugih njivah ali travnikih še ni pridelka. Ker si vsak želi njivo čimprej pripraviti za glavni spomladanski posevek, je to krmo najprimerneje silirati, s čimer podaljšamo uporabnost. Kjer ni potrebe po sproščenih njivskih površinah pa lahko prezimno krmno mešanico (C) koristimo še za drugo in tretjo krošnjo. S tem lahko močno povečamo pridelek prezimnih krmnih dosevkov, zmanjšajo se stroški za setev in obdelovanje.

Strniščne krmne posevke priporočamo, da jih takoj po setvi povaljate, s tem dosežemo boljši stik s kapilarno vlago in hitrejši vzik ter začetni razvoj posevka.

Hitri vzik in gosta pokrovnost vzameta prostor plevelu, zato se zapleveljevanje na njivah, če sejemo strniščne krmne posevke, zelo zmanjša.

Kot smo že omenili s strniščnimi krmnimi posevki, zelo dobroizboljšamo strukturo tal zaradi gostega in globokega koreninskega spleta posevkov, vegetativni del pa ustvarja dobro zboljšano strukturo tal zaradi gostega in globokega vlage v obliki evaporacije, vse to vpliva na izboljšanje rodovitnosti tal.

Za setev strniščnih krmnih posevkov lahko pripravimo zemljo na najbolj preprost in cenen način. S strniščnim plu-

gom ali grebačem ali krožno brano ali frezo.

Setev mora biti dovolj gosta. Najbolje je, če uporabimo sejalnico z medvrstno razdaljo ca. 14 cm, količino semen za posamezne krmne mešanice smo preizkusili z različnimi kombinacijami.

Posebno gnojenje za strniščni posevek ni potrebno, razen dušika, ki ga dodamo takoj ob setvi: ca. 50 kg/ha (čistega dušika ali 200 kg KAN/ha).

Razen priprave zemlje za setev in samo setev ter spravila strniščni posevki ne zahtevajo nobenega dodatnega dela.

Če povzamemo, nam strniščni krmni dosevki na območju Koroške dajo pridelek od ca. 200 do 400 dt/ha zelene krme. Pridelki prezimnih krmnih dosevkov pa so večji od 400 in celo do 800 dt/ha sveže krme.

V nadaljevanju načrtujemo preizkusiti še nekatere nove krmne mešanice, razmerja in kultiviranje ter poleg vsebnosti surovinskih beljakovin ugotoviti tudi prebavljivost krme.

Z večletnimi poskusi je mogoče ugotoviti tudi stabilnost pridelkov ali njihovo variabilnost z ozirom na vremenske razmere.

Poskusi so z vsemi podatki v ponovitvah in z analizo kvalitativnih lastnosti v letnih poročilih, ki jih zbira strokovna služba Ekonomski center v Ravnah in pospeševalna služba.

Mg. Katja Kastelic, dipl. ing. agr.

Koroška kmetijska zadruga TZO LEDINA Slovenj Gradec

TZO »LEDINA«, s sedežem v Slovenj Gradcu, je po razsežnosti največja TZO Koroške kmetijske zadruge. Pokriva namreč celotno območje občine Slovenj Gradec, ki je po površini največja občina koroške krajine.

Tudi njeni začetki segajo tja v spomlad leta 1948. Takrat so nastale samostojne kmetijske zadruge: Mislinja, Dolič, Dovže, Pameče, Podgorje, Sele, Stari trg, Šmartno in Turiška vas. Obstajala pa je tedaj tudi kmetijska obdelovalna zadruga Stari trg in združeno posestvo Pameče.

Značilnost kmetijskih združb slovenjegraškega območja v tistem času je bila njihova moč in sposobnost za samostojno življenje. Saj so spadale med največje in finančno najmočnejše kmetijske zadruge koroškega področja. Prav zato tudi prva združitev v letu 1960—61 ni potekala tako gladko, kot pa v ostalih koroških občinah. Tedaj so ostale samostojne zadruge Dolič, Mislinja in Podgorje. Združile pa so se še Dovže in Šentilj ter Turiška vas in Šmartno. Iz obdelovalne zadruge je nastalo kmetijsko posestvo Stari trg, združeno s posestvom Pameče. Do pomiritve in konca združenja je prišlo šele v letu 1965, ko je končno nastala kmetijska zadruga Slovenj Gradec. Ta se je leta 1976, po združitvi kmetijskih združb koroške regije, preimenovala v TZO »LEDINA« v sklopu koroške kmetijske zadruge, s sedežem v Slovenj Gradcu. V tej organizacijski obliki TZO »LEDINA« sedaj pokriva vse ozemlje in združuje ter usmerja celotno kmetijstvo in kmetijsko proizvodnjo občine Slovenj Gradec.

Direktor TZO »LEDINA« Slovenj Gradec je ing. Martin Vižintin. Rodil se je v Mariboru pred 55 leti. Z našo koroško deželo se je spoznal že v rani mladosti in ji je ostal zvest. Postal je pravi Korošec in dober poznavalec tukajšnjih razmer in življenja. O tem

priča njegova priljubljenost med ljudmi, saj ga pogosto kličejo kar naš Tine — naš Tinč. To pa vsekakor nekaj pomeni.

Direktor ing. Martin Vižintin, je o KKZ — TZO »LEDINA« Slovenj Gradec dejal:

»Kmetijsko združništvo ima pri nas v Mislinjski dolini že svojo tradicijo. Saj segajo prvi poskusi v tej smeri že tja v avstroogrske čase. Posebno hranilno kreditno združništvo ima bogato preteklost. Hranilnica in posojilnica v Šentilju obstaja že od leta 1903. To tradicijo smo nadaljevali po drugi svetovni vojni. Leta 1970 smo v tedanji kmetijski zadrugi Slovenj Gradec ustanovili in organizirali Hranilno kreditno službo za celotno koroško krajino. Hranilna kreditna služba je ostala pri nas vse do leta 1980, ko so potrebe narekovale, da se je osamosvojila v okrilju DSSS KKZ v Slovenj Gradcu.

Naša TZO »LEDINA« je organizirana po dejavnostih oz. po obratih, ki so:

- združništvo,
- družbeno kmetijstvo,
- trgovina,
- računovodstvo

Imamo 1100 kmetij. Problem je njihova razdrobljenost in razmetanost. V povprečju so to male kmetije. Usmerjene so v živinorejsko proizvodnjo mleka in mesa, 900 jih sodeluje z nami. Od prvih začetkov leta 1960, ko smo odkupili 80.000 l mleka in 120 ton mesa, smo lani — leta 1985 dosegli odkup nad 5.600.000 l mleka, 510 ton mesa in 80 ton pšenice. Načrtujemo pa 6.000.000 litrov mleka, 550 ton mesa in 80 ton pšenice. Razdrobljenost se najbolj vidi po tem, da smo mleko odkupili od 700 kmetij, kar da na posamezno kmetijo povprečno 8000 l mleka.

Pospešujemo pašništvo in imamo v organizirani pašni na Plešivcu (100 ha)

Martin Vižintin

120 glav plemenske živine kmetov združnikov in 40—50 lastnih telic za plemo.

Drugi pašnik je Ostružnica na Pohorju za kmete kooperante. Tam se pase 40—50 glav plemenske živine iz Mislinje in Tolstega vrha. Videli bomo, kako se bo paša na Pohorju obnesla. Upamo, da se bo. Tedaj se bomo razširili, saj je površin za pašo še dovolj. Kakor vse ostale zadruge, je tudi našo prizadela leta 1958 oddaja trgovin. Našo pa še posebej, ker smo morali leta 1976 trgovine ponovno prevzeti. Tako je morala zadruga v resnici kar dvakrat obnoviti in na novo opremiti trgovske poslovalnice z opremo, urediti in zgraditi lokalne itd. Najhujši udarec je za nas pomenila oddaja gozdarske dejavnosti leta 1963. To je brez dvoma zavrla hitrejšo rast kmetijstva in združništva. Naša TZO lahko letno koristi le 600 m³ lesa po ceni »na panju« iz družbenih gozdov za najnujnejše potrebe.

Veliko pozornost posvečamo tudi proizvodnji hmelnja in ji bomo tudi v bodoče, saj so cene ugodne. Žita bomo pa pridelali le toliko, kolikor bo potrebno za kolobarjenje.

Že leta 1973 smo pričeli tudi z rejo konj. Odločili smo se za avstrijsko

pasmo Haflinger. Haflinger je skromen konj. Zelo pohleven je, pri tem je vzdržljiv in temperamenten, da se lahko uporablja poleg dela tudi za šport in teritorialno obrambo. Naša prizadevanja za konjerejo je zato podprla tudi vojska. Imamo konjersko društvo, podružnico Slovenj Gradec. Sedanji predsednik je stari zadružnik — delavec in kmet, tov. Ivan Čas, p. d. Marovšek iz Turiške vasi. Strokovni tajnik društva sem pa jaz.

Življenjski standard in splošni napredek po kmetijah je velik. Število traktorjev v občini se približuje 1000, k njim pa spadajo prav tako številni in različni priključki, ki gredo tudi v tisoče. Osebnost in stanovanjska kultura sta zrasli. Obnavljajo se poleg hlevov tudi stanovanjske hiše. Da o televiziji, radioaparatih, hladilnikih, osebnih avtomobilih niti ne govorimo! Saj ima vse te stvari že skoraj vsaka hiša, vsaka družina.

Perspektivno za našo TZO »LEDINA« in celotno KKZ vidim v tem, da združujemo kmete, organiziramo in pospešujemo proizvodnjo, jih usmerjamo in skrbimo, da bo kmetijski proizvajalec socialno izenačen z delavcem, da bo tako socialno varen, kot je delavec v svoji delovni organizaciji. TZO »LEDINA« je imela vedno posluš za socialno varnost kmetov. Prvi smo bili, ki smo poskrbeli za nadomestilo pri porodu kmečkim ženam. Iz lastnega dohodka zbirata »LEDINA« in TOZD »MESNINA« sredstva za delno plačilo invalidskega zavarovanja kmetom.

Trgovsko dejavnost v TZO »LEDINA« bomo še naprej jačali in pospeševali. Skušali bomo imeti čim bolj pestro ponudbo blaga in bomo gledali na to, da bomo ves repromaterial, potreben za delo in obratovanje našemu kmetu, nudili čim bliže.

Lastno kmetijsko proizvodnjo bomo povečali s pridobivanjem novih zemljišč z melioracijami. Povečali bomo tudi površine, zasejane s hmeljem, v kolikor bomo z melioriranjem pridobili primerne površine.

Sodelujemo pri širitvi telefonskega omrežja v Razborju, Tolstem vrhu in na Selah.

TZO »LEDINA« v KKZ — sodelovanje s TOK gozdarstvo in združenim delom občine Slovenj Gradec

Mislim, da je bila odločitev o združitvi v skupno KKZ za koroško krajino pametna. Letos bomo že 10 let združeni. Vsekakor bo potrebno to združitve dograjevati in poglobljati. Treba bo ustanoviti nekatere službe na nivoju KKZ, ki bodo služile za večjo medsebojno povezavo. Za člane našega kolektiva smo kupili dve garsonieri na otoku Cresu. Tu lahko člani kolektiva letujejo po dostopnih cenah. Mislim, da bo v bodoče treba poskrbeti tudi za združene kmete in najti možnosti za njihovo letovanje bodisi v zdravilišču ali na morju. Tudi tu bi bila potrebna iniciativa v okviru celotne KKZ.

Zelo tesno je sodelovanje s TOK gozdarstva Lesne-Slovenj Gradec. Organizacijsko delo je tesno povezano in sodelovanje v vseh ozirih dobro in uspešno.

V zadnjem času ima, to moram povedati, tudi združeno delo občine Slo-

venj Gradec večji posluš za potrebe kmetijstva in zadružništva. Upam, da bo pri tem ostalo in se še izboljševalo.

Obrat »Družbena kmetijska proizvodnja«

Kašnik Ivan

Obratovodja obrata družbene kmetijske proizvodnje je kmetijski tehnik Ivan Kašnik, star 57 let. Ivan je kmečki sin p. d. Smolčnikov iz Suhega Dola pod Uršljo goro. Nižjo kmetijsko šolo je v Sentjurju pri Celju končal v letih 1947—48. Po šoli se je zaposlil na tedanjem okraju Dravograd kot referent za kmetijstvo. Z okraja je prišel v KZ Podgorje, od tu pa na takratno Zadružno poslovno zvezo v Dravograd za referenta za pašništvo.

V letih 1959—1961 je končal srednjo kmetijsko šolo v Vrbju. Kot kmetijski tehnik se je zaposlil v Kmetijski zadruzi Slovenj Gradec. Vodil je poljedelstvo in druga opravila. Leta 1969 je postal obratovodja obrata družbene proizvodnje. To delo opravlja uspešno tudi danes. Ivan Kašnik je znan ljubitelj narave. Tako kot direktor Tine Vižintin, je tudi on strasten lovec. Rad ima naše planine, še raje pa našo domačo narodno pesem. Njegova dobra volja je nalezljiva in človek se v njegovi družbi dobro počuti.

O svojem obratu je Ivan Kašnik povedal:

»Imamo skupno 516 ha zemljišč. Od tega je 76 ha njiv, 95 ha travnikov, 129 ha planinskih pašnikov. Ostala površina pa so razdrobljene parcele, ki so dane v zakup.

Proizvodnja:

- njive: 28 ha hmelja
3 ha pšenice
45 ha koruze za silažo
- travniki: 28 ha črednih pašnikov
ostalo intenzivna pridelava sena
- pašniki: 100 ha na Plešivcu
29 ha Graška gora — Završe

Farne:

- Dobravski grad (Hartenstein): 300 glav govedi
polovica plemenske telice
polovica pitanci

— Stari trg:

- 120 krav molznic
- 50 telet za plemo in nadaljnje pitanje

Mleko: leta 1985 smo dosegli 3800 l mleka po kravi. Oddali smo 460.000 l mleka. Naš cilj — srednjeročni plan je doseči 4200 l mleka po kravi.

Meso: 1985 — 30 ton mesa, cilj — srednjeročni plan je 70 ton mesa.

Hmelj: 1985 — pridelali in prodali smo 60 ton suhega hmelja. Trenutno je hmelj za nas zelo pomemben, saj zaradi ugodne cene pomaga našemu obratu izravnati izgubo živinoreje, naše poglavitne panoge.

Velik problem je delovna sila v hlevih. Kljub zadovoljivim osebnim dohodkom nimamo ljudi. Bolje se dela ob nedeljah in v dela prostih dnevih. Drugi problem je kronično pomanjkanje rezervnih delov za naše stroje. Vsa dela se opravljajo s stroji, zato je okvar vedno več, rezervnih delov pa vedno manj. Ne vem, kako bo šlo naprej, če se to ne bo popravilo pri nas. Problem je tudi razdrobljenost zemljišč. Prav zaradi tega melioriramo v družbeni lasti ca 56 ha zemljišč, da bo posest zaokrožena in bo možno tudi kolobariti.

S kolektivom, ki šteje 17 ljudi, sem razen redkih izjem, zadovoljen. Spori ponavadi nastanejo zaradi tega, ker je zaradi lepega vremena včasih treba dalj časa delati. Toda zaenkrat se tu nič ne da storiti — takšna je pač kmetijska dejavnost. Tudi z odnosi znotraj naše TZO »LEDINA« in v KKZ kot celoti sem zadovoljen. Želim le več in pogostejših stikov z ostalimi TZO in TOZD.

Zadružništvo

Danica Onuk

Obrat zadružništva KKZ — TZO »LEDINA« Slovenj Gradec vodi ing. Onuk Danica. Že od leta 1977 opravlja to veliko in važno delovno področje. Opravlja ga uspešno in pošteno.

Povedala je, da šteje obrat zadružništva TZO »LEDINA« trenutno skupaj z njo 10 ljudi, to so: ing. Marija Plazovnik, ing. Ljuba Krajnc, ing. Hovnik Maks, ing. Nežka Repotočnik, kmetijski tehnik Ivo Vrčkovnik, kot kmetijski pospeševalci: ing. Stanko Jamnik

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

in ing. Milan Štruc, pripravnik za kmetijska pospeševalca, ter molžna kontrolorja Vili Štehar in Jože Krevh.

»Naš teren je velik in razsežen,« pravi Danica. Oddaljenost obmejnih področij proti Konjicam in Velenju je velika. Znaša tudi 25 do 30 km.

Imamo 1100 kmetij. 900 jih sodeluje v proizvodnji mleka in mesa z našo TZO »LEDINA«.

700 smetov proizvaja in oddaja mleko. Odkupno mrežo tvori 21 zbirališč mleka na terenu.

Ves naš teren imamo razdeljen med naše kmetijske pospeševalce po katastrskih občinah. Skupaj je v občini Slovenj Gradec 7 katastrskih občin.

Delo in naloge kmetijskega pospeševalca nikakor niso majhne in lahke. K pravemu strokovnemu pospeševalnemu delu pa šele počasi prihajamo. Sedanje naloge kmetijskega pospeševalca so predvsem naslednje: strokovno svetovanje, izdelava investicijskih programov, vodenje tržne proizvodnje kmetov od sklepanja pogodb do oddaje tržnih viškov, ustanavljanje, organizacija in vodenje kmečkih pašnih skupnosti, vodenje pašnika Plešivec, kjer se pase do 120 glav kmečke plemenske živine, vodenje pašnika Ostruščica, kjer se pase 40–45 glav kmečke živine. Dalje spada v delo pospeševalca odkup živine, proizvodnja pšenice po republiškem planu za zamenjavo za koruzo. Površine, zasejane s pšenico v ta namen, znašajo pri kmetih 34 ha. Pospeševalci pa imajo poleg rednega dela tudi vsak zase še posebne zadolžitve. Te zadolžitve so: prašičereja, jemanje vzorcev mleka, zbiranje mleka, odkup živine, pašnik (ing. Ljuba Krajnc), pašnik Ostruščica (ing. Hovnik Maks).

Vodja obrata pa poleg dela in vodenja elotne službe tudi organizacijsko vodi odkup mleka, opravlja mentorstvo žena zadružnic, organizira predavanja, tečaje in ekskurzije za žene zadružnice. Mentor Mladih zadružnikov TZO »LEDINA« je ing. Marija Plazovnik. Po njeni zaslugi je to zelo uspešen in deloven aktiv. Že dve leti zapored so osvojili prvo mesto in nagrado na republiškem tekmovanju mladih zadružnikov na Vranskem: prvič s kmečko kuhinjo, drugič s košnjo.

Molžna kontrola

V A kontroli imamo 460 krav. Vseh krav na območju TZO »LEDINA« je kakih 4000 glav. Od teh jih je zajetih v odkupu mleka 2700 glav. Lansko 1985 leto je bilo proizvedeno in odkupljeno 5.630.000 litrov mleka, 515 ton mesa in 80 ton pšenice.

Za opravljanje kmetijske pospeševalne službe imamo na razpolago 4 osebne avtomobile in 1 osebni avto za kontrolo molže. Za naš obširni teren je to premalo. Potrebno bi bilo za vsakega svoje vozilo, da bomo lažje kos svojim nalogam. Administrativna dela in evidenco vodimo sami. Prav bi bilo, če bi imeli za to posebnega človeka, zato da bi bil pospeševalec zares lahko le na terenu pri kmetih.

»Naša kmetijska pospeševalna služba,« pove na koncu razgovora ing. Onukova, »je bila še lansko leto kadrovsko zelo šibka. Šele letos se je

ojačala s prihodom svežih strokovnih moči. Tako bomo v bodoče naš obširni teren lažje obvladovali. Seveda pa bomo morali storiti še precej, zato da bo naša kmetijsko pospeševalna služba taka, kakršno si želimo.«

Računovodstvo

»Fanika, Mira, Sabina, Anka, Slavka, Jana, Vlasta, Irena, Ivica, Nada, Bojana, Marica in Romana so moja dekleta. Trinajst jih je, da pa ne bi kdo pomislil na »nesrečno številko« sem

Bojana Pečoler

Brez administracije ne gre tudi v TZO Ledina

jaz zraven štirinajsta. Lahko rečem, da sem zelo zadovoljna s svojimi sodelavkami, posebno z njihovim delom,« je povedala BOJANA PEČOLAR, ekonomistka, stara 26 let, računovodkinja KKZ TZO »LEDINA« Slovenj Gradec.

»Delo je zahtevno in zelo odgovorno. Le s skupnimi močmi ga nekako zmoremo. Tu in tam pride tudi do negotovanja, ker zamudimo, podatkov se pač ne da kar tako iz rokava stresiti.

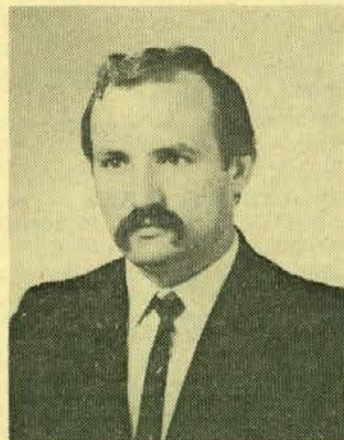
Sicer pa so odnosi v našem kolektivu v redu in prijetni. Želim si le, da bi taki ostali tudi naprej. Le tako bomo svoje delo dobro opravljale in bomo z njim na tekočem, kar je zelo važno in pogoj za dobro delo naše službe.

V primerjavi z ostalimi TZO in TOZD v KKZ ima naša »LEDINA« precej slabše poslovne prostore. To se našim prostorom vidi že na zunaj. Pametno bi bilo, da bi se uredili primernejši prostori skupno z DSSS-KKZ, ki je v neposredni bližini, ali pa temeljito obnovili in adaptirali sedanje prostore, da bi bilo delo lažje.

Postopoma uvajamo v TZO »LEDINA« sodobnejšo pisarniško opremo, ki nam naj bi bila v pomoč za ažurnejše delo. Vendar imamo še začetne težave. Upamo pa, da jih bomo že v letošnjem letu uspešno odpravili,« je končala računovodkinja Bojana Pečolar.

Trgovski obrat TZO »LEDINA« KKZ šteje 9 poslovalnic, ki so: Dolič, Misli-

Trgovina

Ferdo Javornik

nja, Šentilj, Podgorje, Stari trg (gradbeni material), Šmartno, Turiška vas, Sele in Kmetijska tehnika specializirana trgovina za nabavo kmetijskih strojev in opreme v Slovenj Gradcu. Dve skladišči blaga sta na prostem: v Mislinji in na farmi krav v Starem trgu ter pokrito skladišče kmetijske tehnike v Slovenj Gradcu. Trgovino uspešno vodi obratovodja Ferdo Javornik, star 33 let, trgovski poslovodja, ki končuje višjo organizacijsko šolo.

Obratovodja tov. Ferdo Javornik je o poslovanju trgovskega obrata povedal naslednje:

»V našem trgovskem obratu imamo zaposlenih 40 oseb. Naš prevoznik park je obnovljen in trenutno razpolagamo s tremi avtomobili za prevoz blaga za potrebe naše dejavnosti.

S stanjem, kakršno v trgovini TZO »LEDINA« trenutno je, nikakor ne moremo biti zadovoljni. Zato je več vzrokov. Zastarelost in dotrajanost, nefunkcionalnost, slabi delovni pogoji so v prvi vrsti vzroki za stanje trgovine, kakršna je. Pa tudi odnos širše družbe do trgovske dejavnosti, naše pa še posebno, ni najboljši. Kljub pomanjkanju finančnih sredstev vendarle skušamo odpraviti vzroke za slabo stanje pri nas. Tako smo obnovili trgovski poslovalnici v Šmartnem, v Mislinji, kjer smo izgradili tudi skladišče na prostem in enakega v Starem trgu.

Mislim, da je bil bistvenega pomena zato, da se izboljšajo delovni pogoji in olajša fizično delo prav nakup treh viličarjev. Z delom za odpravo vseh vzrokov nadaljujemo po svojih močeh in kolikor nam dopuščajo skromna sredstva. Trudimo se, da se našim kupcem približamo s svojo ponudbo in jih zadovoljivo postrežemo. Skrb za izboljšanje delovnih pogojev zaposlenih ter plačilo po delu pa bo ostala naša naloga tudi naprej.«

Ljuba Kranjc

Predsednica organizacije sindikata KKZ — »LEDINA« Slovenj Gradec je mlada in energična ing. Ljuba Kranjc. O svojem delu in delu ter vlogi OOS v TZO je povedala sledeče:

»Naša osnovna organizacija sindikata je precej aktivna. Tekoče seznanjamo naše članke z rezultati gospodarjenja naše TZO »LEDINA«. Poskušamo odpraviti razne pomanjkljivosti. Finančna sredstva, kolikor jih zberemo s članarino, nikakor ne zadoščajo za uspešno delovanje osnovne organizacije, zato poskušamo z različnimi aktivnostmi priti do potrebnega denarja.«

Rok Gorenšek

Predstavljamo vam kmetijo Gologranc p. d. Majer

Kmetija »Majer« leži ob vznožju Otiškega vrha in je vključena na levi strani z reko Dravo, na desni strani pa s cesto, ki vodi v Trbojnje.

Posedstvo meri 8 ha kmetijskih površin, ne poseduje pa več kot 0,5 ha gozda.

Na kmetiji gospodarita dve generaciji, oče Anton z družino in sin Ivo z družino.

Anton je kooperant zadruga že od leta 1960, ko se je na dravograjskem območju začela uvajati proizvodnja semenskega krompirja in ribeza, torej sta bili ti dve kulturi glavni vir dohodka. Leta 1982 so zgradili nov hlev, ki je bil namenjen prvotno za paitanje goveje živine, vendar se je potem na pobudo naše zadruga hlev preuredil za kooperacijsko paitanje prašičev. Od tega trenutka je na kmetiji začel gospodariti tudi sin Ivo, ki je bil zaposlen na Lesni kot traktorist, saj ga je čakalo doma vse več dela pa tudi malo boljši zaslužek.

Do današnjega dne je bilo vhlavljenno okrog 850 pujskov v 7 turnusih. Pitališče ima premalo kapacitete, zato je želja Iva, da bi se v prihodnjih letih ta hlev tudi malo razširil.

Z moderno tehnologijo smo dosegli pri paitanju prašičev zelo dobre proizvodne rezultate, saj smo imeli v pitali-

šću Gologranec v zadnjih turnusih zelo dobro konverzijo krmil, in sicer:

v IV — turnusu 3,61 kg krmil za kg prirastka

v V — turnusu 3,70 kg krmil za kg prirastka

v VI — turnusu 3,75 kg krmil za kg prirastka

(normativ je 4 kg krmil za kg prirastka)

VII turnus je bil šele v pred kratkim vhlavljen in upamo, da bo ta še boljši kot ostali.

Leta 1984 sta bila na farmi zgrajena tudi dva silosa, ki sta namenjena izključno siliranju koruzne storžne silaže, katero polaga Ivo prašičem v drugem obdobju paitanja in je tudi dosti pripomogla k dobri konverziji in s tem smo si prihranili precej krmil, ki so zelo draga.

Poleg prašičereje se ukvarjajo pri Gologrančevih še z mlečno proizvodnjo, proizvodnjo govejih paitancev in proizvodnjo pšenice.

Mladi gospodar želi, da bi še v naprej tako dobro sodelovali z zadrugo, vendar bi rad, da ne bi bila več prašičereja v koroški regiji kot peto kolo pri avtomobilu.

Štiriletni Kristi, bodoči naslednik pa je za slovo izjavil: »Ata, grema krmil nuke.«

J. O.

FRIDERIK TISNIKAR

V Završah nad Mislinjo so se številni prijatelji po-

sloveli od Friderika Tisnikarja, po domače od Gornjega Krajca. Pokojni Friderik Tisnikar se je rodil 18. 4. 1923. na Završah. Težko in trdo življenje je imel, pa vendar je bil zadovoljen z vsem. Ko se je leta 1962 poročil s Spodnjo Krajčovo Štefko, sta istega leta kupila kmetijo in pričela na njej gospodariti. Čeprav je tu v Završah, kjer je živel in delal pokojni Friderik, svet strm, ga to ni motilo. Z ženo Šefko sta trpela, delala in garala, še zlasti

zato, da sta si lahko nakupila potrebne kmetijske stroje. Zdaj, ko sta vse to imela, pa je pokojnega Friderika načela bolezen, za katero ni bilo zdravila. Njegovo izmučeno in zgarrano telo je bilo prešibko, da bi se lahko uprlo zahrbtni bolezni, ki mu je rahljala življenjsko moč. Pred njo je moral kloniti in umreti.

Kot dobrega soseda in prijatelja ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

F. Jurač

**V SPOMIN
ALOJZU JEROMLU-
LEPKU**

V ponedeljek, dne 28. maja 1986 smo se na šentflorjanskem pokopališču poslovili od Alojza Jeromla-Lepka.

Človek je najpomembnejše, kar obstoja, hkrati pa je zaradi svoje popolnosti, v kateri se zaveda samega sebe in svojega konca, najbolj nemočno bitje.

Naenkrat v delcu sekunde ostanemo nemočni; ohromela oblika duha, ki se je izoblikoval v nas v letih neutrudnega dela.

Za vsakim pa vendar ostane prehojena pot, ostane njegova misel, ostane njegovo prizadevanje doseči si cilj, ki si ga je zastavil.

Lojze se je rodil 19. 6. 1909 v Srednjem Doliču. Leta 1941 se je poročil in ustvaril družino.

Življenje na kmetiji je bilo tisti čas trdo in neizprosno. Že v rani mladosti je to sam občutil ob kmečkem delu in prav zato je morda mladost prehitro zbežala skozi otroška leta.

Tako se je že v mladosti kalila doslednost do tega dela, predvsem pa napredne ideje, ki jih je prenašal na kmetijo.

Ko je izbruhnila vojna vihra, je tudi v NOB prispeval svoj delež. Pri Lepku so se ustavljali borci

raznih enot, kurirji in drugi. Tisti čas je bila hrana, obleka in ostala pomoč borcem prav tako potrebna kot orožje.

Vedel si, da se vsaka pomoč posameznika vključuje v nezaustavljivo celoto, ki je pripomogla k osvoboditvi naše domovine.

Po vojni je na posestvu uvažal sodoben način kmetovanja, seveda kolikor so dovoljevale hribovske razmere. Bil je tudi eden izmed prvih kooperantov TOK Slovenj Gradec in vedno pripravljen sodelovati z operativnim delom stroke pri reševanju skupnih problemov gozdarstva.

Pride čas, ko se konča sleherna pot in tudi življenje.

Ti trenutki prinašajo bolečino, vendar ostaja spomin in žalost v srcih vseh, ki smo te poznali in imeli radi.

Jože TRETJAK

MIHAEL KOROŠEC

Na šentflorjanskem pokopališču v Doliču so se krajani in številni prijatelji poslovili od najstarejšega krajana Doliča Mihaela Korošca. Bil je skromen in deloven. V krajevni skupnosti Dolič pa tudi izven nje skoraj ni hiše ali gospodarskega poslopja, katerega s škodljami ne bi bil prekril pokojni Miha. Bil je eden tistih, ki je že v mladih letih pričel cepiti škodlje in prekrivati hiše in gospodarska poslopja. Svoje delo, ki je danes že skoraj izumrlo, pa je s ponosom prenašal tudi na druge. Majhen kos zemlje, ki ga je imel okrog svoje skromne hišice ni dajal dovolj, zato je moral iskati priložnostna dela. Bil je poročen, vendar z ženo nista imela otrok. Da pa na stara leta ne bi bil sam, je k sebi vzel rejenko Milko, ko je bila stara komaj tri mesece.

Zdaj na jesen življenja je za pokojnega Miha lepo skrbela njegova rejenka Milka in njen mož Franc.

Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

F. Jurač

POSNETEK IZ PRETEKLOSTI

Lepa je bila naša Mislinjska dolina takrat, ko je skozi njo tekla železnica. Lepo je bilo videti, ko so na njej delali progovni delavci. Še lepše pa je bilo takrat, ko je po dolini sopihal vlak in »juckal«, ljudi s polj pa vabil k malici ali kosilu. Ko je vlak vozil po dolini, je bil marsikomu tudi ura. A danes ni več vlaka ne železnice in ne progovnih delavcev. Leta 1969 se je zanj končala za vselej njegova, niti ne hudo stara, življenjska pot. In na njen spomin je le še tale posnetek...

Tekst in slika: F. Jurač

**DOPISUJTE
V
GLASILO**

Kaj nas poleti najpogostejše ogroža in kako si pomagamo

Vemo, da so zdravstvene službe poleti kadrovsko močno okrnjene, v turističnih krajih pa preobremenjene, zato je prav, da si pri nekaterih stvareh znamo pomagati sami, predvsem pa je pomembna preventiva, kajti staro pravilo — bolje preprečevati, kot zdraviti — tu še prav posebej velja.

Toplotni udar — vročinska kap

Kadar telo ne more oddajati zadosti toplote, se ta kopiči v njem. To se zgodi v zaprtih, preveč segretyh prostorih, kjer je zrak prenasiten z vlago ali kadar smo nepravilno in preveč oblečeni (turisti v gorah).

Znaki: zariplost obraza, huda utrujenost, slabost, žeja, hitro dihanje, slabo polnjen hiter pulz.

Prva pomoč: čimprejšnje hlajenje — polivanje z vodo, hladni obkladki. Bolnik naj pije čim več tekočine, ki ji na 1 liter dodamo 1 čajno žličko soli.

Sončarica

Če je telo, posebno glava in vrat, preveč izpostavljeno soncu, delujejo prodorni rdeči in kratkovalovni infrardeči žarki na možgansko opno in na same možgane. To povzroči glavobol, omotico, močno povišano temperaturo, nemir, pospešeno dihanje in bitje srca.

Prva pomoč: bolnika položimo v hlad ter ga hladimo s hladnimi obkladki. Damo mu piti dosti tekočine.

Utopitev

Utopimo se takrat, kadar namesto zraka vdihnemo vodo. Utopi se lahko tudi najboljši plavalec. Posebno previdni morajo biti bolniki z nevrološkimi in srčnimi obolenji. Včasih se zgodi, da vetrovi in valovi povzročijo, da nad gladino morja lebdi gosta plast aerosola, s katero se lahko zadušimo.

Prva pomoč sta umetno dihanje in zunanja masaža srca.

Meduza

Jadranski klobuk ali meduza povzroča lokalne simptome. Lovka vsebuje številne mehurčke, žarnike ali knide, ki imajo velikost eritrocita, vsebujejo pa strupeno tekočino s tkivnimi strupi.

Prva pomoč

Odstranimo lovke, nanesimo alkohol, suh pesek ali moko, puder. Kasneje upora-

bimo mazilo. Pri težkih splošnih reakcijah je potrebna zdravniška pomoč.

Ribe

Pri ribolovu ali čiščenju rib se lahko poškodujemo na bodicah, ki jih imajo strupene ribe v hrbtni ali repni plavuti. Znamenja teh poškodb so hude bolečine na mestu vboda z oteklino in modrikasto obarvanostjo okolne kože. Včasih se na mestu poškodbe razvijejo lokalizirane gangrene, regionalne bezgavke zatečejo, pojavijo pa se lahko tudi znamenja splošne zastrupitve s slabostjo, znojenjem, počasnim pulzom, težkim, napornim dihanjem in kolapsom.

Prva pomoč

Prevežemo ud nad mestom vboda v smislu venske staze, da preprečimo širjenje strupa po telesu ter kopel poškodovanega dela telesa v zelo vroči vodi, ker so strupi termolabilni in se pri visoki vročini inaktivirajo.

Ihtiohematotoksične ribe (morena, jegulja, ugor, paklara) pa vsebujejo v krvi in serumu toksin, ki povzroča, če pride v stik s sluznico ali če pride direktno v kri, krče, paralizirajo in lahko tudi smrt.

V teh primerih je nujno potrebna medicinska pomoč. Vsi ti strupi so termolabilni in jih s kuhanjem in pečenjem rib uničimo.

Školjke

Školjke so posebno nevarne iz dveh razlogov:

— nekatere vsebujejo toksine, beljakovine, ki povzročajo alergične reakcije,

— v sebi kopičijo snovi iz vode in tako se lahko pojavijo znaki zastrupitve s svincom, arzenom, z virusom hepatitisa, tifusa, paratifusa, kolere.

Piki strupenih žuželk

Žuželke, ki živijo pri nas (ose, sršeni, čebele, čmrlji) praviloma niso življenjsko nevarne, so pa njihovi piki boleči. Mesto pika oteče, pordeči in močno boli. Čebele pustijo v koži tudi želo, ki ga je potrebno izvleči in odstraniti s praskanjem, nohtom ali z nožem, nikakor pa ne s stiskanjem. Prizadeto mesto očistimo z vodo in z milom ali z antiseptično tekočino ter ga hladimo. Nevarni so piki v usta ali v žrelo,

ker sluznica ust in žrela hitro in močno oteče in se bolnik lahko zaduši.

Dajati moramo hladne obkladke na vrat, brado in usta ter čimprej poiskati zdravniško pomoč.

Kadar je oseba alergična na pike žuželk, je potrebno takoj poiskati zdravniško pomoč.

Pri nas živijo tudi gosenice (borov prelec), ki lahko na koži zapuščajo prav tako boleče in srbeče sledove.

Škorpijoni,

ki žive pri nas na Primorskem in v Istri, niso zelo strupeni. Pičijo le v obrambi, če stopimo nanje ali jih pomotoma zgrabimo.

Prva pomoč je enaka kot pri pikih žuželk.

Piki pajka

Zdravimo jih s hladnimi obkladki in mirovanjem prizadetega dela telesa.

Črna vdova, ki živi pri nas, lahko povzroča splošno prizadetost, ker je strup nevrotoksičen. Samega pika človek čisto niti ne opazi. Pojavi se močna bolečina v regionalnih bezgavkah, krči v prsnem košu, križu in v trebuhu. Nastopi otrdelost obraznih mišic. Nujna je zdravniška pomoč.

Piki kač

V Sloveniji sta strupena gad in modras, v Dalmaciji poskok.

Prva pomoč pri kačjem piku

Bolnik se mora takoj uleči in mirovati. Ud nad mestom pika narahlo prevežemo tako, da preprečimo odtekanje strupa po površinskih venah in mezgovnicah proti srcu, nikakor pa ne smemo namestiti Esmarhove preveze (elastični stisk arterije). Periferno mora ostati pulz vseskozi tipljiv. Preveza sme ostati največ dve uri. Pičeno mesto sterilno obvežemo in ud imobiliziramo. Nujna je zdravniška pomoč. Križno zarezovanje, izsesavanje, izžiganje, posipanje s hiperpermanganom in alkohol smo opustili.

Dajanje antiviperinega seruma smo zaradi relativno pogostih alergičnih pojavov, ki so nevarni, opustili. Dajamo ga le v primeru, kadar se zelo hitro razvija splošna zastrupitev.

Dr. Alenka Florjančič-Košuta,
spec. kirurgije

Glasilno VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Jože Mirkac, Jure Sumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Šertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Šertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Krišeji in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška 14, 62000 Maribor, 1988.

Strokovni izpiti v DO Lesna od 1. 1. do 30. 6. '86

1. ČRNJAK Metka gradbeni tehnik, TOZD Gradnje
mentor: MARZEL Vlado, gozdarski tehnik, TOZD Gradnje
Strokovna naloga: Gradnja gozdnih prometnic po novi tehnologiji in primerjava z dosedanj
zunanji člani: WLODYGA Vojteh inž. gradbeništva, SGP Kograd, Dravograd
2. BLATNIK Danica ekonomski tehnik, računovodski sektor, DSSP
mentor: ŠAVC Joža, oec., računovodski sektor
strokovna naloga: Celotni prihodek gozdarskih TOZD in TOK v letu 1985
zunanji člani: SLAVIČ Kristina oec., SGP Kograd, Dravograd
3. DESHISHKU Hashin, komercialni tehnik, TOZD Blagovni promet
mentor: PUŠNIK Jože,
strokovna naloga: Momentalni položaj LESNE u SAP Kosovo i mogućnost plasiranja prodaje i proizvoda LESNE
zunanji član: SLAVIČ Kristina, oec., SGP Kograd, Dravograd
4. GREGOR Primož, gozdarski tehnik, gozdarski sektor, DSSP
mentor: VAUKAN Tone, dipl. inž. gozd., gozdarski sektor
strokovna naloga: Analiza odprtosti gozdov gravitacijskega območja Barbarskega in Kremžarjevega potoka
zunanji član: mag. AJDIČ Jože dipl. inž. gozd., GG Maribor
5. KEBER Simona dipl. inž. les., TOZD Nova oprema
mentor: SLATINSEK Jožica dipl. inž. les., lesarski sektor, DSSP
strokovna naloga: Uvajanje kontrole kvalitete v Novi opremi na osnovi predhodno izdelane kontrole
zunanji član: ŠKODNIK Ivan dipl. inž. les., Tovarna meril Sl. Gradec
6. KADIŠ Sonja oec., sektor za organizacijo in AOP, DSSP
mentor: GOSTENČNIK Matjaž, org., sektor za organizacijo in AOP
strokovna naloga: Organizacijski postopek na področju planiranja in izvajanja investicijskih naložb in nabave osnovnih sredstev
zunanji član: SLAVIČ Kristina oec., SGP Kograd, Dravograd
7. MRAVLJAK Marija lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: POGLIČ Leon lesarski tehnik, TSP Radlje
strokovna naloga: Prezemna kontrola in kontrola površinske obdelave okenskih okvirjev
zunanji član: ŠKODNIK Ivan dipl. inž. les., Tovarna meril Sl. Gradec
8. GNAMUŠ Sonja oec., TOZD TIP Otiški vrh
mentor: ANŽELAK Ivica dipl. oec.—TOZD TIP Otiški vrh
strokovna naloga: Uvedba računalniškega krmiljenja za log rezervnih delov v TIP Otiški vrh
zunanji član: SLAVIČ Kristina oec., SGP Kograd, Dravograd
9. GOBEC Stojan lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
mentor: POGLIČ Leon lesarski tehnik, TSP Radlje
strokovna naloga: Izvajanje medfazne kontrole kvalitete v oddelku montaže
10. MORI Slavko lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
mentor: POGLIČ Leon lesarski tehnik, TSP Radlje
strokovna naloga: Izvajanje medfazne kontrole izdelkov v oddelku strojne
zunanji član: ŠKODNIK Ivan, dipl. inž. les., TOVARNA MERIL Sl. Gradec
11. OSOJNIK Branka ekonomski tehnik, TOZD Blagovni promet
mentor: MERNIK Silva ek. tehnik, TOZD Blagovni pro-
- met
strokovna naloga: Organizacijski postopek obdelave materialnega poslovanja nabavljenega blaga in storitev
zunanji član: SLAVIČ Kristina oec., SGP Kograd, Dravograd
12. PUŠNIK Andreja lesarski tehnik, lesarski sektor, DSSP
mentor: TUŠ Drago, lesarski tehnik, lesarski sektor DSSP
strokovna naloga: Izkoriščanje delovnega časa in organizacijske izgube
zunanji član: KREVIH Jože, lesarski tehnik, Tovarna meril Sl. Gradec
13. PEČOLER Ivica, ekonomski tehnik, računovodski sektor, DSSP
mentor: HAIN Darja oec. računovodski sektor
strokovna naloga: Ugotovitev celotnega prihodka in čistega dohodka in revalorizacije osnovnih sredstev
14. ROGINA Branko, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
mentor: ŠTRUC Friderik inž. les. TOZD TSP Radlje
strokovna naloga: Priprava žaganega lesa za proizvodnjo krojenje in debelinsko lepljenje
zunanji član: ŠKODNIK Ivan dipl. inž. les., Tovarna meril Sl. Gradec
15. ROŽEN Marija, gozdarski tehnik, TOZD GO Črna
mentor: ŠVAB Janez gozd. tehnik, TOZD GO Črna
strokovna naloga: Zastoji pri delu TVS 1500
zunanji član: mag. AJDIČ Jože dipl. inž. gozd., GG Maribor
16. ROTOVNIK Anton, lesarski tehnik, TSP Radlje
mentor: KUPNIK Feliks, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
strokovna naloga: Potek proizvodnje polken
zunanji član: ŠKODNIK Ivan dipl. inž. les., Tovarna meril Sl. Gradec
17. REPOTOČNIK Jože, strojni tehnik, CLS Otiški vrh
mentor: POGOREVC Drago inž. stroj., CLS Otiški vrh
strokovna naloga: Priprava in izvedba letnega remonta na liniji lupljenja debel hlobovine
zunanji član: SENICA Marjan dipl. inž. stroj., Železarna Ravne
18. ŠTELČER Zvonko, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
mentor: KUPNIK Feliks, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
strokovna naloga: Priprava surovine in repromaterialov za proizvodnjo
zunanji član: ŠKODNIK Ivan dipl. inž. les., Tovarna meril Sl. Gradec
19. VERŠIČ Bogomila, lesarski tehnik, TOZD Nova oprema
mentor: ŠKODNIK Milena dipl. inž. les., TOZD Nova oprema
strokovna naloga: Izračun direktnih proizvodnih stroškov in lastne cene izdelkov
zunanji član: ŠILC Anton inž. les., Marles Maribor
20. FRAS Irena, socialni delavec, kadrovsko splošni sektor, DSSP
mentor: LAHOVNIK Marijana, socialni delavec, kad. splošni sektor
strokovna naloga: Problematika alkoholizma v DO LESNA Slovenj Gradec
zunanji član: TRDINA Marjan, socialni delavec, SGP Kograd, Dravograd
21. ZALOŽNIK Franc, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
mentor: POGLIČ Leon, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
strokovna naloga: Reklamacija proizvodov v TOZD TSP Radlje-Podvelka
zunanji član: ŠKODNIK Ivan dipl. inž. les., Tovarna meril Sl. Gradec

Na strokovni izpit so pripravljeni:

22. GREŠOVNIK Miroslav dipl. inž. les., lesarski sektor, DSSP
mentor: STRES Jože dipl. inž. les., lesarski sektor

strokovna naloga: Izkoristek krojenja žaganega lesa v TOZD TSP Radlje-Podvelka

23. KRAMLJAK Peter, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: SABATI Antonin, lesarski tehnik, TSP Radlje
strokovna naloga: Kvantitativna in kvalitativna analiza o dobavi in porabi žaganega lesa 24 mm klase ČPC za Bayerwald profila za leto 1985
24. ROBNIK Iztok, lesarski tehnik, TOZD Blagovni promet
mentor: RAVNJAK Rajko, delovodja, TOZD Blagovni promet
strokovna naloga: Izdelava fiksnega elementa-izolir okna po naročilu v enoti prodajnega inženiringa v Radljah
25. ŠVAJGER Gregor, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: POGLIČ Leon, lesarski tehnik, TOZD TSP Radlje
strokovna naloga: Vhodna kontrola kvalitete in medfazna kontrola v oddelku krojilnice

STROKOVNI IZPIT SO OPRAVILI SE NASLEDNJI PRIPRAVNIKI:

26. AVBERŠEK Ivan, oblikovalec kovin, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: ŠIREC Janez, ČUČEJ Anton, TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: KREBL Avgust, TOZD TIS Pameče
27. GEROLD Anton, oblikovalec kovin SKR, II. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: PODLESNIK Zmago, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: KREBL Avgust, TOZD TIS Pameče
28. GEROLD Zdenka, lesar širok profil IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: KUPNIK Feliks, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
29. GOSAK Vanja, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: PISNIK Maks, TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
30. BOŽIČ Pavlika, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TP Pameče
mentor: GERMAVC Božidar, TOZD TP Pameče
predsednik komisije: KOPRIVNIK Herman, TOZD TP Prevalje
31. JELEN Marijan, oblikovalec kovin, IV. stopnja, TOZD TIS Pameče
mentor: KREBL Avgust, TOZD TIS Pameče
predsednik komisije: GOSTENČNIK Ivan, TOZD TIP Otiški vrh
32. KOVAČIČ Hubert, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TP Prevalje
mentor: MARTINI Anton in PIKO Valentin, TOZD TP Prevalje
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
33. MARČIČ Simon, oblikovalec kovin, IV. stopnja, TOZD TP Pameče
mentor: BRICMAN Ivan, TOZD TP Pameče
predsednik komisije: KREBL Avgust, TOZD TIS Pameče
34. MERČNIK Aleksander, oblikovalec kovin, IV. stopnja, TOZD TIP Otiški vrh
mentor: GOSTENČNIK Ivan, TOZD TIP Otiški vrh
predsednik komisije: KREBL Avgust, TOZD TIS Pameče
35. MURKO Jožica, lesar širok profil, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: PISNIK Maks TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
36. NAPOTNIK Albert, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: PISNIK Maks, TOPD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
37. MUSTAFIČ Zlatko, gozdar III. stopnja, TOZD GO Slovenj Gradec
mentor: GABERŠEK Kristi, TOZD GO Slovenj Gradec
predsednik komisije: KLEMENSEK Alojz dipl. inž. gozd., DSSP
38. PAČNIK Bernard, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TP Pameče
mentor: ČEGOVIČ Oto, TOZD TP Pameče
predsednik komisije: KOPRIVNIK Herman, TOZD TP Prevalje
39. PALKO Slavica, poslovni manipulant, TOZD TIP Otiški vrh
mentor: ŠUSTERSIČ Alojz, TOZD TIP Otiški vrh
predsednik komisije: JANŠE Hedvika, TOZD Blagovni promet
40. POGOREVC Vida, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TP Pameče
mentor: KONEČNIK Adi, TOZD TP Pameče
Prevalje
41. ROŽMAN Darja, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD predsednik komisije: KOPRIVNIK Herman, TOZD TP TSP Radlje-Podvelka
mentor: KUPNIK Feliks
predsednik komisije: SVETEC Hinko
42. PRASNIC Zlatko, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: PISNIK Maks, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
43. SMREČNIK Bojan, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: KUPNIK Feliks, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
44. ŠPRINGER Boris, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: KUPNIK Feliks, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
45. URH Drago, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: PISNIK Maks, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
46. VERDNIK Alojz, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: PISNIK Maks, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
47. ZVER Miran, oblikovalec kovin, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: ŠIREC Janez, ČUČEJ Anton, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: KREBL Avgust, TOZD TIS Pameče
49. VRTARIČ Vesna, lesar širok profil, TOZD TP Pameče
mentor: MERIČNIK Irena, TOZD TP Pameče
predsednik komisije: KOPRIVNIK Herman, TOZD TP Prevalje
49. VOGRINEC Bogdan, lesar širok profil, IV. stopnja, TOZD TSP Radlje-Podvelka
mentor: KUPNIK Feliks, TOZD TSP Radlje-Podvelka
predsednik komisije: SVETEC Hinko, TOZD TP Pameče
50. TOMAŽIČ Vera, konfekcionar I. III. stopnja, TOZD Nova oprema
mentor: SVETINA Franc, TOZD Nova oprema
predsednik komisije: KRAJNC Ivan, TOZD Nova oprema

Določene strokovne naloge so na tako visokem nivoju, nam potrjuje zunanji član, oziroma delovna organizacija, ki nam ni konkurentna, da so njegovi strokovni kolegi dobesedno razgrabili določene naloge, da bi jih v tej DO uporabili.

Kako pa v LESNI? Z objavami naslovov strokovnih nalog želimo buditi zanimanje, da bi vsaj kdo segel po njih in jih skušal koristno uporabiti. Lepo arhivirane naloge, večkrat izdelane bolj zaradi formalnosti kot zaradi potrebnih strokovnih raziskav in rešitev, nam črpajo moči in tudi po tej plati ne dajejo potrebnih efektov.

Izobraževalni center

DODATNI RAZPIS ZA ŠTUDIJO OB DELU ZA LETO 1986/87

1. TOK Gozdarstvo Dravograd
specializacija:
področje gozdno gospodarskega
načrtovanja in ekonomike
A—gospodarjenje z zasebnimi gozdovi 1 štipendija
2. TOZD Gozdarstvo Črna
višja gozdarska šola stopnja VI. 1 štipendija
3. TOZD CLS Otiški vrh
višja gozdarska šola stopnja VI. 1 štipendija
4. TOZD TIS Pameče
nadaljevalni program — tehnolog
obratni strojni
tehniki — tehnolog stopnja V. 2 štipendiji
5. DSSP — oddelek za
urejanje gozdov
višja gozdarska šola stopnja VI. 2 štipendiji
6. Interna banka (popravek
razpisa v Viharniku —
februar 1986)
diplomirani ekonomisti — smer
ekonomska informatika stopnja VII. 1 štipendija
ekonomisti VEKS — smer
denarništvo in finance stopnja VI. 1 štipendija

SLOVO REPJENKOVEGA GA OČETA IZ PRIMO- ŽA NA POHORJU

Smrt Repjenkovega očeta je odjeknila v globoki žalosti v srcih hčerk, sinov, sorodnikov, sosedov, prijateljev in znancev. Izguba dobrega očeta in gospodarja je boleča in težka — nenadomestljiva. Pokojnik se je rodil pred 72 leti in je vse svoje življenje posvetil kmečkemu stanovskemu poklicu. Bil je zagnan v delo, poln idej in načrtov. Ljubil je zemljo kot kruh, živel med žitnimi polji, travniki in zelenim gozdom Sv. Primoža na Pohorju. Z znojem in žulji je njive oral in sejal.

Leta 1948 si je ustvaril srečno družinsko ognjišče z ženo Frančiško. Živela sta srečno. V zakonu so se rodile štiri hčerke in trije sinovi, vzgojeni v marljivosti, dobre in poštene občane naše skupnosti.

Tako kot je bil dober gospodar je bil tudi zavezanec. Leta 1943 je bil med mnogimi krajskimi mobilizirani v nemško vojsko. Bil je na ruski fronti in bil tamkaj ujet. Kot zavezanec Slovencev se je tamkaj prijavil za jugoslovansko NOV, tako je iz Rusije leta 1944 prišel v Jugoslavijo in bil vključen v prekomorsko brigado. V bojih te brigade pri osvoboditvi domovine je bil tudi ranijen in je izgubil oko.

Odlikovan je bil z medaljo za hrabrost.

Po osvoboditvi je naš dragi pokojnik sodeloval v gradbenem odboru pri gradnji šole na Primožu, elektrifikaciji. Bil je zvest član KZ Vuzenica in TOK gozdarstva Radlje ob Dravi. Bil je tudi odbornik KZO Primož.

Počivaj mirno v domači zemlji.

Franc JAVORNIK

KADROVSKE VESTI

Poleg razpisanih pogojev mora delavec izpolnjevati še:

- da ima najmanj dve leti delovnih izkušenj v LESNI, od tega vsaj eno leto po pripravi na takšno področje dela oz. toliko kot je pogoj za vpis v program, za katerega se želi nadalje ob delu izobraževati ter, da ni starejši od 45 let,
- da uspešno opravlja svoja dela in naloge,
- da kaže nagnjenost za poklic, za katerega se želi izobraževati,
- da dobi soglasje pristojnega organa upravljanja pri udeležencu tega sporazuma, pri katerem združuje svoje delo,
- da z zdravniškim spričevalom dokaže ustrezne psihofizične sposobnosti za izobraževanje ob delu, za delo in naloge, za katero se želi izobraževati, če to zahteva usmeritev, oz. smer izobraževanja.

Delavec z manj kot dvema letoma delovnih izkušenj lahko izjemoma dobi pravico do izobraževanja, če želi nadaljevati izobraževanje v smeri in stopnji, ki je ne moremo zagotoviti s štipendiranjem za delo ali z internim oz. eksternim razpisom za sklenitev delovnega razmerja z delavcem izven LESNE.

Na objavljen razpis izobraževanja ob delu in iz dela se lahko prijavi vsak delavec v LESNI, ki izpolnjuje zgoraj navedene pogoje, ne glede na to, pri katerem udeležencu tega sporazuma združuje svoje delo.

Prošnje, ki jih delavci pošljejo v roku od 25. junija do 15. julija 1986 v izobraževalni center LESNE, bo odbor za kadrovske politike obravnaval v mesecu avgustu.

Izobraževalni center

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in dedija

FRANCA SINRAJHA,

po domače Smerečnika, se iskreno zahvaljujemo sosedom, vsem sorodnikom in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam priskočili na pomoč v najtežjem trenutku, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala dr. Stoporku za veliko požrtvovalnost in lajšanje bolečin.

Hvala tudi tov. Ivanu Krenekiju za ganljiv govor pred odprtim grobom in gospodu župniku za tolažilne besede in obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Vsem, ki ste kakorkoli prispevali, da smo mojega moža

IVANA REVA

dostojno pospremili na njegovi zadnji poti, se prisrčno zahvaljujem

Posebna zahvala tov. inž. Karlu ZAGORCU za iskrene poslovilne besede.

žena **ŠTEFKA**

ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in svaka

LOVRA LEGATA

iz Šmartna

se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence, najlepše zahvaljujem. Prav lepa hvala vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in čustvovali z nami. Hvala dr. Kozarju, dr. Zajcu, sestram in strežnemu osebju oddelka za intenzivno nego slovenjegraške bolnišnice, ki so pokojniku lajšali bolečine v zadnjih trenutkih. Iskrena hvala gozdarstvu Karolini Sešel in Ferdu Lužniku ml. za besede slovesa ob odprtem grobu, gasilcem gasilskega društva Šmartno za spremstvo na zadnji poti, pevcem gasilskega društva Šmartno za zapete žalostinke, pihalnemu orkestru Slovenj Gradec ter g. župniku Antonu Šteklju za pogrebni obred.

Zalujoči

LOVRO LEGAT
1915—1986

Smrt, je spet posegla med naše vrste in iz naše sredine iztrgala moža, očeta, soseda, prijatelja in nekdnega sodelavca Lovra LEGATA.

Iztekla se je življenjska pot Lovra LEGATA iz Šmartna. Pričela se je leta 1915, ko se je desetega avgusta rodil na Jesenicah na Gorenjskem. Že kot mladega fanta je spremljalo le trpljenje in delo. Prvo zaposlitev si je našel v jeseniški železarni. Ko se je leta 1954 poročil z Zdovčevo Anko, je zapu-

stil prelepi gorenjski svet in se preselil v Mislinjsko dolino. V ravenski železarni si je našel delo. Ker pa je bila za njega pot do Raven izredno težka in naporena, se je pozneje zaposlil v tovarni pohištva v Pamečah, kjer je delal vse do svoje upokojitve. Bil je delaven in marljiv in tovariški. Ko si je ustvaril družino, je moral z svojim skromnim zaslužkom preživljati sedem člansko družino. Čeprav vse skozi bolj šibkega zdravja, je vse to zmogel, rad pa je pomagal tudi drugim, in če mu je le dopuščal čas, je rad priskočil na pomoč.

Lovro LEGAT ni bil sam. Imel je veliko prijateljev in prav njegov pogreb je pokazal, da so ga imeli radi. Veliko jih je prišlo, da bi se poslovili od njega in se mu zahvalili za delo, ki ga je v svojem življenju storil drugim.

Naj mu bo lahka domača zemlja.

F. JURAC

MATILDA BRICMAN,
ROJENA RAS
1909—1986

Nenadoma je odjeknila žalostna vest, da nas je za vedno zapustila naša bica.

Pred 77-letji se je rodila v revni družini pri Sv. Antonu na Pohorju. Zelo hitro je morala zapustiti varno domače ognjišče, ker doma ni bilo kruha za vse. Že od rane mladosti je trdo delala na mnogih kmetijah, da se je preživljala.

Ko jo je usoda združila s pokojnim možem Francem, sta se odločila, da si kupita košček zemlje, ki bo le njun in njunih otrok. Njune sanje so se uresničile in tako sta leta 1935

kupila Jelovčevo kmetijo na Šentjanžu.

Z ljubeznijo do zemlje, ki je bila zapuščena in do gozda, ki je bil osiromašen, sta z vztrajnim in trdim delom uredila kmetijo. V zakonu se jima je rodilo šest otrok: sin in pet hčera. Vzgojila sta jih v pridne in delovne ljudi naše družbe.

Med NOB je zvesto stala možu ob strani, ko sta pomagala s svojimi močmi k osvoboditvi domače zemlje.

Vrsto let ji je bolezen počasi jemala življenjske moči, vendar je vedno zmagala njena trdna volja do življenja, vse do usodnega dne.

Zelo rada je imela svoje otroke, vnuke in pravnuke, ki so ji razveseljevali njeno jesen življenja.

Vsi bomo našo bico zelo pogrešali. Vsi njeni!

UMRL JE
GERDEJEV ATA

Njegova življenjska pot se je začela 3. 1. 1917. leta na Dolgih brdih. To so bila vojna leta. Že v mladosti je občutil vso težo, ki jo prinaša življenje. Šolo je obiskoval v domačem kraju. Poročil se je 1949. leta z najbližjo sosedovo hčer-

ko Zofko. V zakonu sta se jima rodila dva sina.

Pokojni Pavel je bil preprost in skromen mož, ni poznal ošabnosti in ne lepih oblek, kljub temu pa je bil srčno dober človek, rad je pomagal. Izredno je ljubil zemljo, gozd in lov. Rad je hodil med njivami, ogledoval in se veselil lepega žita.

Vrata njegovega doma so bila na stečaj odprta ponoči in podnevi borcem osvobodilnega boja.

Težko bo spoznanje, da ga ni več. Ne bodo ga pogrešali samo žena, sinova, sorodniki, sosede in prijatelji, povsod bomo pogrešali njegove pridne roke.

Desatnik

ANTONU DVORJAKU
V SPOMIN

V ranih spomladanskih dneh je preminil naš bivši sodelavec Anton Dvorjak, po domače Lanšparski Tone.

Zibka mu je stekla pred 77 leti v kmečki družini v Vitanju. Že v otroških letih, med prvo svetovno vojno, je okusil težke socialne razmere, ki se niso izboljšale, ko je doraščal. Še zelo mlad je moral prijeti za priložnostna dela. Osemnajst let mu je bilo, ko se je redno zaposlil pri Jastrobniku v Doliču.

Leta 1943 so ga okupatorske oblasti poslale na prisilno delo v Maribor —

firmi Majderer. Pozimi 1. 1945 mu je uspelo pobegniti. Dosegel je svoj namen, ko je postal borec Tomšičeve brigade. Sodeloval je v srditih bojih za končno osvoboditev. Bil je požrtvovalen in dober tovariš. Za vse te njegove vrline je prejel medaljo za hrabrost.

Obnova porušene domovine je terjala ogromen prispevek na vseh področjih. Zaposlil se je pri industrijskem lesnem obratu Mislinja. Svoje delo je opravljal vestno in marljivo ter bil vedno pripravljen pomagati sodelavcem. Ko se je 1. 1964 ob odhodu v pokoj poslovil od kolektiva, je bil srečen in ganjen, pa vendar žalosten, da zapušča sodelavce, s katerimi je delil toliko težkega in lepega, dobršen del svojega življenja.

Dragi Tone! Naj ti domača zemlja da miren počitek in oblaži breme neizprosne bolezn. Za teboj pa nam bo ostal dragocen spomin — lik dobrega in nesebičnega tovariša.

Anton Korošec

XV. REPUBLIŠKO DELOVNO-PROIZVODNO TEKMOVANJE GOZDARJEV SLOVENIJE

Letošnje delovno-proizvodno tekmovanje gozdarjev je potekalo 13. in 14. 6. junija na Bledu. Udeležilo se ga je petnajst ekip sekačev in enajst ekip voznikov. Naši lanski »zlati fantje« Kos, Obretan, Srebre, Obretan pa Nabernik in Vavkan so bili v nezavidljivem položaju. Vsi so od njih pričakovali največ, vsi so se jih po malem celo bali. Niso razočarali. Res, ekipno so bili četrtri, toda četrtri med štirimi enakovrednimi ekipami, med katerimi so razlike zelo majhne in vsaka najmanjša napaka pomeni mesto ali dve nižje. Glede na njihovo znanje in sposobnosti bi prav lahko ponovili lanski uspeh. Morda jim bo to uspelo že prihodnje leto.

Tekmovanje je organiziralo in izvedlo GG Bled in DIT gozdarstva Bled v značilnem gorenjskem slogu. Potekalo je hitro in brez zapletljajev. Vzdržalo je celo vreme.

M. K.

V SLOVO
FANIKI MIRKAC

Ravno takrat, ko so v Beogradu 25. maja zvečer pričeli tradicionalno proslavo ob dnevu mladosti, je preminilo plemenito srce Knežarjeve Fanike, gospodinje na lepi in urejeni kmetiji. Pokojna Fanika se je rodila 22. 7. 1933. leta v Podgorju pri Kovaču. Bila je odprte glave in rada bi šla naprej v šolo. To ji ni bilo dano. Komaj 12-letno dekle je med NOB nosila zaupno partizansko pošto do dveh sosedov.

Sedaj je bila tudi članica ZB Razbor. Bila je večkrat sezonska delavka pri KZ in Lesni Slovenj Gradec.

Kot vsako mlado gospodinjjo, so tudi njo spremljali razni križi in te-

žave. Ročna obdelava zemlje, 3 krave v hlevu, nekaj juncev, voli in mlada živina, je bilo premoženje pred leti. Zelja po napredku ni mogla uveljaviti, dokler sta gospodarstvo vodili starejša svakinja in tašča. Morda jo je tako velika sla po vedno večjem napredku gnala zaradi besed, ki jih je takrat morala požreti: »Kaj greš na grunt, če nič ne znaš!« Zato se je kljubovalno vrgla na delo, da je postal grunt takšen, kot danes je. Seveda so se medtem izboljšale tudi druge razmere. Zasvetila je elektrika, zgradili so cesto, odprla se je mlečna proizvodnja, opustili so odročne travnike in izboljšali tiste, na katerih lahko delajo strojno. Znala pa si je tudi za gospodinjstvo najti svoj denar in si uredila ter bogatila kuhinjsko zalogo.

Vsa se je razdajala za grunt, nase pa je pozabila. Ni hotela misliti na to, da se ji tako hitro bliža ura slovesa. Odšla je, vendar sadovi njenih pridnih rok ne bodo nikoli zamrli.

27. maja smo jo v velikem številu pospremili na razborško pokopališče.

Mihaela Lenart

